

To: 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Mon 5/19/2025 6:43:20 AM
Subject: FW: Uitkomst VoorjaarsNota voor IUS
Received: Mon 5/19/2025 6:43:24 AM

Ter info

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 19 mei 2025 08:42
Aan: 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

Onderwerp: RE: Uitkomst VoorjaarsNota voor IUS

Goedemorgen allen,
Gezien de tijdsdruk snap ik de keuze voor een standaard verdeelsleutel, maar ben het ook eens met de standpunten dat niet alle provincies even veel middelen nodig hebben voor artikel 17 en 19a soorten. Misschien dat we hier voor een volgende ronde toch nog even aandacht aan moeten besteden.
Waar ik hoofdzakelijk voor mail: vanuit mijn betrokkenheid bij de nationale parken ben ik bekend met decentralisatie uitkeringen. Ik wil hier over opmerken dat een DU in beginsel altijd zonder voorwaarden wordt overgemaakt, en zonder label in de algemene middelen gestort wordt. Ik snap het sentiment van het Rijk tav artikel 17 en 19a, maar als hier voorwaarden over opgenomen zouden worden zou dat zeer uitzonderlijk zijn.
Groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @ gelderland.nl>
Verzonden: donderdag 15 mei 2025 09:25
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e
<5.1.2e @provincie groningen.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e
<5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e
<5.1.2e @provincie groningen.nl>

Onderwerp: Re: Uitkomst VoorjaarsNota voor IUS

Voor die 2,3 miljoen zou ik vasthouden aan de IPO verdeelsleutel als die er is. Als ik me goed herinner waren er in het verleden meerdere maar ik denk dat er wel een is die het meest gebruikt wordt. Voor de rest van de middelen moet de taakgroep een voorstel maken, dat kan ook de IPO sleutel zijn, en dat moet dan met alle provincies besproken en uiteindelijk in de BAC vastgesteld worden. Dat kunnen we als taakgroep niet even besluiten. Ik snap de prioritering van LVVN. Dat zeggen wij ook maar als we meer krijgen dan met je de vrijheid hebben om het ook aan andere soorten te besteden.
groet,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @prvlimburg.nl>
Verzonden: woensdag 14 mei 2025 16:04
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @fryslan.frl>; 5.1.2e <5.1.2e @provincie groningen.nl>; 5.1.2e
5.1.2e <5.1.2e @ gelderland.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e
<5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e
<5.1.2e @provincie groningen.nl>

Onderwerp: RE: Uitkomst VoorjaarsNota voor IUS

Volgens mij is de AH geen artikel 19 a meer (tenzij iedereen dit hier wel nog zo vindt...) en is de vraag welke soorten als zodanig gezien gaan worden in het nieuwe aanvalsplan.
Groeten 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @fryslan.frl>
Verzonden: woensdag 14 mei 2025 16:00
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @provincie groningen.nl>; 5.1.2e
<5.1.2e @ gelderland.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e
<5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; Was van Berkum <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e
<5.1.2e @provincie groningen.nl>

Onderwerp: RE: Uitkomst VoorjaarsNota voor IUS

Dag 5.1.2e,
Ik zou wel graag vast willen houden aan de IPO verdeelsleutel want er is namelijk veel meer dan alleen de Aziatische hoornaar en in grensregio's kun je ook afstemming zoeken met je burens (doen wij in het noorden bijvoorbeeld ook met buurprovincies). Daarnaast komt vanuit het oosten (o.a via Oost Groningen en Oost Drenthe) de wasbeerhond vanuit Duitsland Nederland binnen. Die moet ook worden aangeplaat en tegengehouden door betreffende provincies. Slechte landelijke regie en opvangbeleid zorgt er daarnaast voor die in het zuiden al uit de natuur

verwijderd zijn (ik heb het dan over de wasberen) in het noorden nogmaals uit de natuur verwijderd moeten worden . Dit kost ook heel veel inzet en geld.

Conclusie; verdeelsleutel mooi zo laten dus **

Hgr.

5.1.2e

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @prvlimburg.nl>

Verzonden: woensdag 14 mei 2025 15:47

Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @ gelderland.nl>; 5.1.2e

< 5.1.2e @fryslan.fr>; 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e

< 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; Was van Berkum < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e

< 5.1.2e @provinciegroningen.nl>

Onderwerp: RE: Uitkomst VoorjaarsNota voor IUS

Dag 5.1.2e,

Dank voor deze update!

Graag zou ik aandacht willen vragen voor een andere verdeelsleutel dan de standaard IPO verdeelsleutel.

Er ligt met name voor de artikel 17 en 19a soorten een stevige taakopgave voor de zuidelijke provincies. Voor Limburg nog eens met de complicatie van twee landsgrenzen waar nu veel tijd en middelen in gaan zitten om te komen tot een gezamenlijke aanpak (hetgeen extra lastig is als in de buurlanden deze soorten een andere status hebben). Vanuit preventieoogpunt heb je juist ook baat bij middelen voor provincies die als buffer fungeren. Zo hebben de zuidelijke provincies ook veel ingezet op de bestrijding van de Aziatische hoornaar ten behoeven van de noordelijke provincies en ook ten kosten van het gehele exotenbudget. Hierbij is ook geen IPO verdeelsleutel gehanteerd of heeft geen compensatie plaatsgevonden**.

Graag dit onder de aandacht brengen!

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>

Verzonden: woensdag 14 mei 2025 15:37

Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @ gelderland.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @fryslan.fr>; 5.1.2e

< 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2e

< 5.1.2e @prvlimburg.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @provinciegroningen.nl>

Onderwerp: Uitkomst VoorjaarsNota voor IUS

Beste exoten-taakgroep,

5.1.2e belde vandaag over zeer actueel financieel nieuws. Het komt erop neer dat LVVN tweemaal 4,6 miljoen heeft losgepeuterd, voor dit jaar en komend jaar. Dus totaal 9,2 miljoen. Dat bedrag is helaas niet geheel voor de provincies, LVVN moet daar ook nog wat andere partijen mee bedienen/het begin van het Aanvalsplan van betalen. Of iets van die strekking.

5.1.2e doet wel een poging om een deel van dit bedrag (2,3 miljoen) al direct via een decentralisatie naar het provinciefonds te sluizen, met als belangrijkste voorwaarde dat het ten goede moet komen aan de vroegtijdige detectie en eliminatie van artikel 17 en 19a soorten.

Daarvoor moet 5.1.2e uiterlijk morgen(!) een formulier via haar financiële collega aan BZK sturen kennelijk, anders zouden we pas in het najaar middelen krijgen. 5.1.2e probeert dat dus te versnellen en moet daarvoor kennelijk ook een verdeelsleutel aanleveren. Daarover is 5.1.2e nu eerst ook in overleg met 5.1.2e, die de vraag heeft doorgezet aan 5.1.2e van IPO. Volgens mij bestaan er standaard-verdeelsleutels tussen provincies, maar die heb ik nu paraat. Die vraag staat nu dus uit bij IPO.

9,2 is natuurlijk bij lange na niet het bedrag dat in het ambitiedocument is gevraagd. Anderzijds hebben we nu nul geoormerkte middelen. Dus zie ik zelf alles als winst op het moment.

Mijn eigen gedachte/gevoel erbij is dat het mooi is als we die middelen snel krijgen en we dan zo min mogelijk ingewikkelde voorwaarden van het Rijk willen. Dat het ten goede moet komen aan artikel 17 en 19a en niet aan wijdverspreide soorten, vind ik wel verdedigbaar.

Verder zou ik een standaard verdeelsleutel gebruiken als die er is.

Dit vooral ter informatie, maar mogen jullie adviezen/overwegingen hebben die jullie mij willen meegeven voor het geval 5.1.2e nog een keer belt, laat het dan gerust weten!

Ik weet ook niet of die 9,2 al wijd bekend is/echt helemaal besloten is, dus gelieve daar nog wat vertrouwelijk mee om te gaan.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

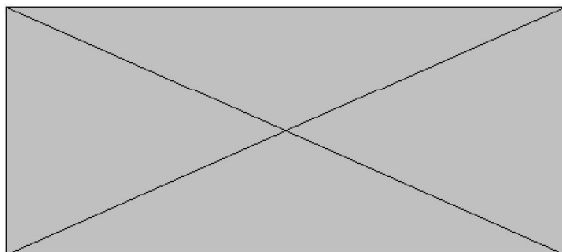
5.1.2e

Team Natuur

 [Sint Jansstraat 4, 9712 JN Groningen](#)

 www.provinciegroningen.nl

Dit e-mailbericht en de informatie verzonden met dit e-mailbericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n). Dit bericht kan informatie bevatten waarop intellectuele eigendomsrechten rusten of die vertrouwelijk is of om andere redenen rechtens beschermd is. Kennisname en gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde (n) is verboden. Indien u deze email abusievelijk hebt ontvangen, brengt u ons dan op de hoogte waarbij u gevraagd zal worden het originele bericht te vernietigen. Let op: De Provincie Limburg gaat geen verplichtingen aan via e-mail van of naar individuele medewerkers. U kunt aan deze e-mail geen rechten ontlenen, tenzij er een besluit bij zit.

<< Disclaimer >>

Persoonsgegevens en privacy

De provinsje Fryslân giet sekuer mei jo persoonsgegevens om en hannelet neffens de Algemene verordening gegevensbescherming en de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming. Lês [hier](#) ús Privacyferklearring.

Persoonsgegevens en privacy

De provincie Fryslân gaat zorgvuldig om met uw persoonsgegevens en handelt overeenkomstig de Algemene verordening gegevensbescherming en de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming. Lees [hier](#) onze Privacyverklaring.

De informatie in dit bericht is alleen bestemd voor de geadresseerde. Is dit bericht niet voor u bedoeld? Dan vragen wij u om de inhoud niet te gebruiken, maar ons te informeren door het bericht te beantwoorden en daarna te verwijderen. Alvast hartelijk bedankt voor uw hulp.

To: 5.1.2e [redacted]@pzh.nl]
Cc: Zuidholland Contactcentrum[5.1.2e [redacted]@pzh.nl]
From: 5.1.2e [redacted]
Sent: Fri 10/4/2024 10:06:41 AM
Subject: FW: Terugbelverzoek - verwijderen Aziatische Hoornaar - PZH-CC- 5.1.2e [redacted]
Received: Fri 10/4/2024 10:06:45 AM

Hoi 5.1.2e [redacted],
Zie hieronder voor een vraag over Aziatische hoornaars. Het KCC wil ook graag wat meer informatie, dat kan jij wellicht ook wel regelen...
Alvast bedankt en succes!
Groet,
5.1.2e [redacted]
Van: Contactcentrum Provincie Zuid-Holland
Verzonden: vrijdag 4 oktober 2024 11:02
Aan: 5.1.2e [redacted]
Onderwerp: Terugbelverzoek - verwijderen Aziatische Hoornaar - PZH-CC- 5.1.2e [redacted]
Urgentie: Hoog

-----Original Message-----

Melding PZH-CC- 5.1.2e [redacted]

Hey 5.1.2e [redacted],

Wil jij deze meneer terugbellen? En heb je voor het Contactcentrum wellicht wat informatie over de bestrijding en wat het beleid is van de provincie. Op onze website kan ik niet duidelijk vinden hoe hiermee om te gaan. Ik zag wel wat artikels online dat wij vanaf juli geen bestrijdigen meer doen klopt dat?
Ik hoor het graag en alvast bedankt!

Aanmelder

Naam:	5.1.2e [redacted]
E-mailadres:	5.1.2e [redacted]@lansingerland.nl
Telefoonnummer:	5.1.2e [redacted]

Melding

Omschrijving:	Terugbelverzoek - verwijderen Aziatische Hoornaar
Tijdstip aangemeld:	04-10-2024 11:00
CC actie's tot nu toe:	
Oorspronkelijke melding:	De 5.1.2e [redacted] van de gemeente Lansingerland wordt doorverwezen naar de provincie ZH om een Aziatische Hoornaar te verwijderen. Locatie: Beukenlaan 5.1.2e [redacted] Bleiswijk

Het Contactcentrum zorgt dat iedere melder binnen de vastgestelde termijn antwoord krijgt. Wij verzoeken je vriendelijk om vóór 08-10-2024 10:38 een inhoudelijk antwoord naar het Contactcentrum te mailen, zodat we dit antwoord op tijd naar de melder kunnen sturen.

Indien je liever zelf een reactie stuurt naar de melder, ontvangen wij graag een cc'tje van die beantwoording, zodat wij de melding kunnen afsluiten. Vermeld in beide gevallen het meldingsnummer PZH-CC- 5.1.2e in het onderwerp van je e-mail.

Mocht dit onderwerp niet bij jou thuis horen, laat het ons dan per e-mail weten in verband met de beantwoordingstermijn.

Het Contactcentrum heeft de melder een ontvangstbevestiging gestuurd.

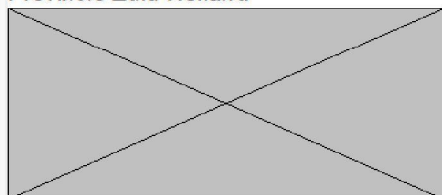
Bij vragen hierover kun je contact opnemen met het Contactcentrum onder vermelding van het meldingsnummer PZH-CC- 5.1.2e in het onderwerp van de e-mail.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Contactcentrum

Provincie Zuid-Holland

T 5.1.2e

E 5.1.2e @pzh.nl

www.zuid-holland.nl/contact

Krachtig Zuid-Holland

Om jouw recht op privacy te waarborgen gaan wij uiterst zorgvuldig en vertrouwelijk om met jouw persoonsgegevens. Uiteraard houden wij ons aan de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Onze privacyverklaring is van toepassing op alle persoonsgegevens die wij van jou verwerken voor onze dienstverlening. Meer informatie vindt je hier: [Privacyverklaring en disclaimer](#)

To: 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Tue 8/12/2025 8:35:08 AM
Subject: FW: Terugbelverzoek hoornaar nest in spouwmuur - PZH-CC- 5.1.2e
Received: Tue 8/12/2025 8:35:11 AM

5.1.2e ,

Wil je deze ook oppakken. Misschien wel even navragen |(foto opvragen) of het hier echt gaat om de Aziatische. Voor dat er een opdracht gaat naar de bestrijder.

Mvg,

5.1.2e

Van: Contactcentrum Provincie Zuid-Holland < 5.1.2e @pzh.nl>
Verzonden: dinsdag 12 augustus 2025 09:25
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>
Onderwerp: Terugbelverzoek hoornaar nest in spouwmuur - PZH-CC- 5.1.2e

Melding PZH-CC- 5.1.2e

Beste collega,

Het Contactcentrum heeft onderstaande melding ontvangen:

Aanmelder

Naam:	5.1.2e 5.1.2e
E-mailadres:	-
Telefoonnummer:	5.1.2e

Melding

Omschrijving:	Terugbelverzoek hoornaar nest in spouwmuur
Tijdstip aangemeld:	12-08-2025 09:25
CC actie's tot nu toe:	
Oorspronkelijke melding:	Mevrouw geeft aan dat zij een hoornaar nest in spouwmuur heeft. Adres Korte Meentweg 5.1.2e Woerdense Verlaat Graag contact opnemen. Mevrouw heeft er al een paar doodgeslagen.

Het Contactcentrum zorgt dat iedere melder binnen de vastgestelde termijn antwoord krijgt. Wij verzoeken je vriendelijk om vóór 26-08-2025 09:17 een inhoudelijk antwoord naar het Contactcentrum te mailen, zodat we dit antwoord op tijd naar de melder kunnen sturen.

Indien je liever zelf een reactie stuurt naar de melder, ontvangen wij graag een cc'tje van die beantwoording, zodat wij de melding kunnen afsluiten. Vermeld in beide gevallen het meldingsnummer PZH-CC- 5.1.2e in het onderwerp van je e-mail.

Mocht dit onderwerp niet bij jou thuis horen, laat het ons dan per e-mail weten in verband met de beantwoordingstermijn.

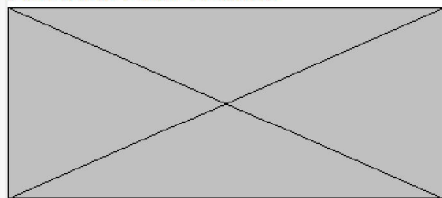
Het Contactcentrum heeft de melder een ontvangstbevestiging gestuurd.

Bij vragen hierover kun je contact opnemen met het Contactcentrum onder vermelding van het meldingsnummer PZH-CC- 5.1.2e in het onderwerp van de e-mail.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Contactcentrum
Provincie Zuid-Holland

T 5.1.2e

E 5.1.2e @pzh.nl

www.zuid-holland.nl/contact

Krachtig Zuid-Holland

Om jouw recht op privacy te waarborgen gaan wij uiterst zorgvuldig en vertrouwelijk om met jouw persoonsgegevens. Uiteraard houden wij ons aan de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Onze privacyverklaring is van toepassing op alle persoonsgegevens die wij van jou verwerken voor onze dienstverlening. Meer informatie vindt je hier: [Privacyverklaring en disclaimer](#)

To: 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted]@pzh.nl]
Cc: Zuidholland Contactcentrum[5.1.2e [redacted]@pzh.nl]
From: 5.1.2e [redacted]
Sent: Fri 10/4/2024 10:07:28 AM
Subject: FW: Terugbelverzoek - samenwerking bestrijden Aziatische hornaar - PZH-CC- 5.1.2e [redacted]
Received: Fri 10/4/2024 10:07:31 AM

Hoi 5.1.2e [redacted],
Hierbij nog een vraag over Aziatische hoornaars met het verzoek deze in behandeling te nemen. Succes!
Groet,
5.1.2e [redacted]

Van: Contactcentrum Provincie Zuid-Holland
Verzonden: vrijdag 4 oktober 2024 10:59
Aan: 5.1.2e [redacted]
CC: 5.1.2e [redacted]
Onderwerp: Terugbelverzoek - samenwerking bestrijden Aziatische hornaar - PZH-CC- 5.1.2e [redacted]

-----Original Message-----

Melding PZH-CC- 5.1.2e [redacted]

Hoi 5.1.2e [redacted] ik zie dat 5.1.2e [redacted] met verlof is.
Wil jij deze vraag oppakken?

Groetjes,
5.1.2e [redacted]

Aanmelder

Naam:	5.1.2e [redacted]
E-mailadres:	5.1.2e [redacted]@hotmail.com
Telefoonnummer:	5.1.2e [redacted]

Melding

Omschrijving:	Terugbelverzoek - samenwerking bestrijden Aziatische hornaar
Tijdstip aangemeld:	04-10-2024 09:59
CC actie's tot nu toe:	
Oorspronkelijke melding:	Meneer heeft telefonisch contact opgenomen omdat hij graag in contact komt met iemand van het faunabeheer. 5.1.2e [redacted] werkt op dit moment samen met 5.1.2e [redacted] van Natuurlijkrob om door heel Nederland de Aziatische Hornaar te bestrijden. Op dit moment ziet meneer dat er 2 problemen ontstaan; 1: Mensen maken geen melding van nesten omdat de kosten vaak hoog kunnen op lopen 2: Bestrijden met gif, wat niet altijd heel secuur wordt gedaan waardoor de natuur geschaad wordt doordat het gif in de natuurwateren terecht komt en er zijn zelfs gevallen waar er gif is gevonden bij speeltuinen Op dit moment werken zij samen met alle provincies (behalve de provincie ZH) ,Rijkswaterstaat en de gemeenten om de homaar te bestrijden. Zij voeren bestrijdingen uit en sturen dan het factuur door. Meneer zou graag telefonisch contact hebben met iemand waarmee deze mogelijkheden worden besproken.

Het Contactcentrum zorgt dat iedere melder binnen de vastgestelde termijn antwoord krijgt. Wij verzoeken je vriendelijk om vóór 08-10-2024 09:39 een inhoudelijk antwoord naar het Contactcentrum te mailen, zodat we dit antwoord op tijd naar de melder kunnen sturen.

Indien je liever zelf een reactie stuurt naar de melder, ontvangen wij graag een cc'tje van die beantwoording, zodat wij de melding kunnen afsluiten. Vermeld in beide gevallen het meldingsnummer PZH-CC-5.1.2e in het onderwerp van je e-mail.

Mocht dit onderwerp niet bij jou thuis horen, laat het ons dan per e-mail weten in verband met de beantwoordingstermijn.

Het Contactcentrum heeft de melder een ontvangstbevestiging gestuurd.

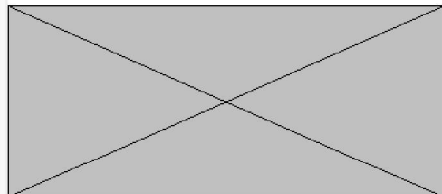
Bij vragen hierover kun je contact opnemen met het Contactcentrum onder vermelding van het meldingsnummer PZH-CC-5.1.2e in het onderwerp van de e-mail.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Contactcentrum

Provincie Zuid-Holland

T 5.1.2e

E 5.1.2e @pzh.nl

www.zuid-holland.nl/contact

Krachtig Zuid-Holland

Om jouw recht op privacy te waarborgen gaan wij uiterst zorgvuldig en vertrouwelijk om met jouw persoonsgegevens. Uiteraard houden wij ons aan de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Onze privacyverklaring is van toepassing op alle persoonsgegevens die wij van jou verwerken voor onze dienstverlening. Meer informatie vindt je hier: [Privacyverklaring en disclaimer](#)

To: 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Wed 6/25/2025 8:02:26 AM
Subject: FW: Terugbelverzoek - Verzoek verwijderen Aziatische Hoornaar - 1 nest - PZH-CC- 5.1.2e
Received: Wed 6/25/2025 8:02:30 AM

5.1.2e,

Zou jij met deze mevrouw contact kunnen opnemen en haar aangeven dat we geen verplichting hebben op de soort uit te roeien en dat we enkel acteren als er inheemse soorten in het geding zijn. In dit geval betreft het een veiligheid/volksgezondheid kwestie en is dit meer een gemeente belang. Vanuit dit kader kan de gemeente overwegen om het nest zelf weg te halen.

Mvg,

5.1.2e

Van: Contactcentrum Provincie Zuid-Holland <5.1.2e @pzh.nl>
Verzonden: dinsdag 24 juni 2025 14:28
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Onderwerp: Terugbelverzoek - Verzoek verwijderen Aziatische Hoornaar - 1 nest - PZH-CC- 5.1.2e
Urgentie: Hoog

Melding PZH-CC- 5.1.2e

Beste collega,

Het Contactcentrum heeft onderstaande melding ontvangen:

Aanmelder

Naam:	5.1.2e
E-mailadres:	5.1.2e sliedrecht.nl
Telefoonnummer:	5.1.2e

Melding

Omschrijving:	Terugbelverzoek - Verzoek verwijderen Aziatische Hoornaar - 1 nest
Tijdstip aangemeld:	24-06-2025 14:27
CC actie's tot nu toe:	24-06-2025 14:27 5.1.2e Verwijderen van een Aziatische Hoornaar Burgemeester Feitmapark 5.1.2e te Sliedrecht. Het is niet duidelijk of deze actief is en een koningin bij zit. Zit wel enig spoed bij aangezien dit in een kinderboerderij bevind.

Willen jullie onderstaande vraag in behandeling nemen en ons een terugkoppeling geven wanneer wij de melding mogen sluiten?
Dank alvast!

Groetjes,
5.1.2e

Oorspronkelijke
melding:

Verzoek verwijderen Aziatische Hoornaar - 1 nest

Het Contactcentrum zorgt dat iedere melder binnen de vastgestelde termijn antwoord krijgt. Wij verzoeken je vriendelijk om vóór 26-06-2025 14:20 een inhoudelijk antwoord naar het Contactcentrum te mailen, zodat we dit antwoord op tijd naar de melder kunnen sturen.

Indien je liever zelf een reactie stuurt naar de melder, ontvangen wij graag een cc'tje van die beantwoording, zodat wij de melding kunnen afsluiten. Vermeld in beide gevallen het meldingsnummer PZH-CC- 5.1.2e in het onderwerp van je e-mail.

Mocht dit onderwerp niet bij jou thuis horen, laat het ons dan per e-mail weten in verband met de beantwoordingstermijn.

Het Contactcentrum heeft de melder een ontvangstbevestiging gestuurd.

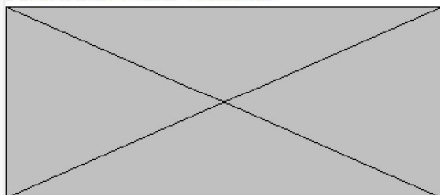
Bij vragen hierover kun je contact opnemen met het Contactcentrum onder vermelding van het meldingsnummer PZH-CC- 5.1.2e in het onderwerp van de e-mail.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Contactcentrum

Provincie Zuid-Holland

T 5.1.2e

E 5.1.2e @pzh.nl

www.zuid-holland.nl/contact

Krachtig Zuid-Holland

Om jouw recht op privacy te waarborgen gaan wij uiterst zorgvuldig en vertrouwelijk om met jouw persoonsgegevens. Uiteraard houden wij ons aan de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Onze privacyverklaring is van toepassing op alle persoonsgegevens die wij van jou verwerken voor onze dienstverlening. Meer informatie vindt je hier: [Privacyverklaring en disclaimer](#)

To: [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted]@nvwa.nl]
Cc: [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted]@pzh.nl]
From: [redacted] 5.1.2e
Sent: Wed 9/21/2022 8:55:17 AM
Subject: FW: Ter info gevalideerde waarneming Aziatische hoornaar Zoetermeer
Received: Wed 9/21/2022 8:55:00 AM
[ZH Zoetermeer.pdf](#)

Beste [redacted] 5.1.2e,

Dank voor de melding we wachten dan even af. Voor de andere locaties hebben we reeds een opdracht uit gezet voor het opsporen van de nesten.

Groet,

[redacted] 5.1.2e

Van: [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e

Verzonden: woensdag 21 september 2022 10:46

Aan: [redacted] 5.1.2e

Onderwerp: Ter info gevalideerde waarneming Aziatische hoornaar Zoetermeer

Dag [redacted] 5.1.2e,

Ter info een waarneming in Zoetermeer. Zie opmerking van [redacted] 5.1.2e: Mogelijk een uitgevlogen koningin, dan is er geen nest in de buurt en heeft zoeken geen zin.

"Als het wel een werkster is, moeten er snel meer gezien worden op de druiven. Ik stel voor dat even af te wachten"

Met vriendelijke groet,

[redacted] 5.1.2e

[redacted] 5.1.2e

.....
Directie Strategie

Bureau Risicobeoordeling & onderzoek

Afdeling Risicobeoordeling

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit

Graadt van Roggenweg 400 | 3511 GG | Utrecht

Postbus 43006 | 3540 AA | Utrecht

.....
T 088 223 46 37

[redacted] 5.1.2e [redacted]@nvwa.nl

<http://www.nvwa.nl>

Ik werk niet op [redacted] 5.1.2e

Van: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e [redacted]@naturalis.nl>

Verzonden: woensdag 21 september 2022 09:06

Aan: [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e [redacted]@nvwa.nl>

CC: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e [redacted]@naturalis.nl>

Onderwerp: prinsjesdag en koninginnen

Beste [redacted] 5.1.2e

Het is weer eind september. Dat betekent dat de logica "hoornaar = werkster = nest" vervallen is, we kunnen nu weer mannen en koninginnen gaan zien.

Dat was feitelijk natuurlijk vorige week al zo, met de mogelijke man Velsbroek.

Bij een positief zullen we dus eerst moeten vaststellen of het aannemelijk een werkster betreft of niet.

Dit is het eerste voorbeeld

<https://waarneming.nl/observation/255117586/>

Het is een totaal nieuwe, geïsoleerde populatie en het dier ziet er fors uit, mogelijk een koningin.

Als het wel een werkster is, moeten er snel meer gezien worden op de druiven. Ik stel voor dat even af te wachten voordat we gaan optreden. We hebben onze handen nu ook vol met de wel zekere gevallen op Voorne - Putten (2x).

Met vriendelijke groet,

[redacted] 5.1.2e

[redacted] 5.1.2e

p/a Naturalis Biodiversity Center

Postbus 9517

2300 RA Leiden

Bezoekadres: Darwinweg 2, 2333 CR Leiden

Nederland / The Netherlands

Tel: 5.1.2e

www.eis-nederland.nl

www.nederlandsesoorten.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Aziatische Hoornaar (/species/8807/observations/)

zeer zeldzaam

exoot

Vespa velutina (/species/8807/observations/) LEPELETIER, 1836

Bijen, wespen en mieren (/species/search/?species_group=17)

Vespidae (/taxa/28/)

Vespa (/taxa/28/?genus=Vespa)

Vespa velutina (/species/8807/)

Soort

1 imago ♀ foeragerend

2022-09-20 12:00

5.1.2e

Zoetermeer - Meerzicht (ZH) (/locations/13437/)

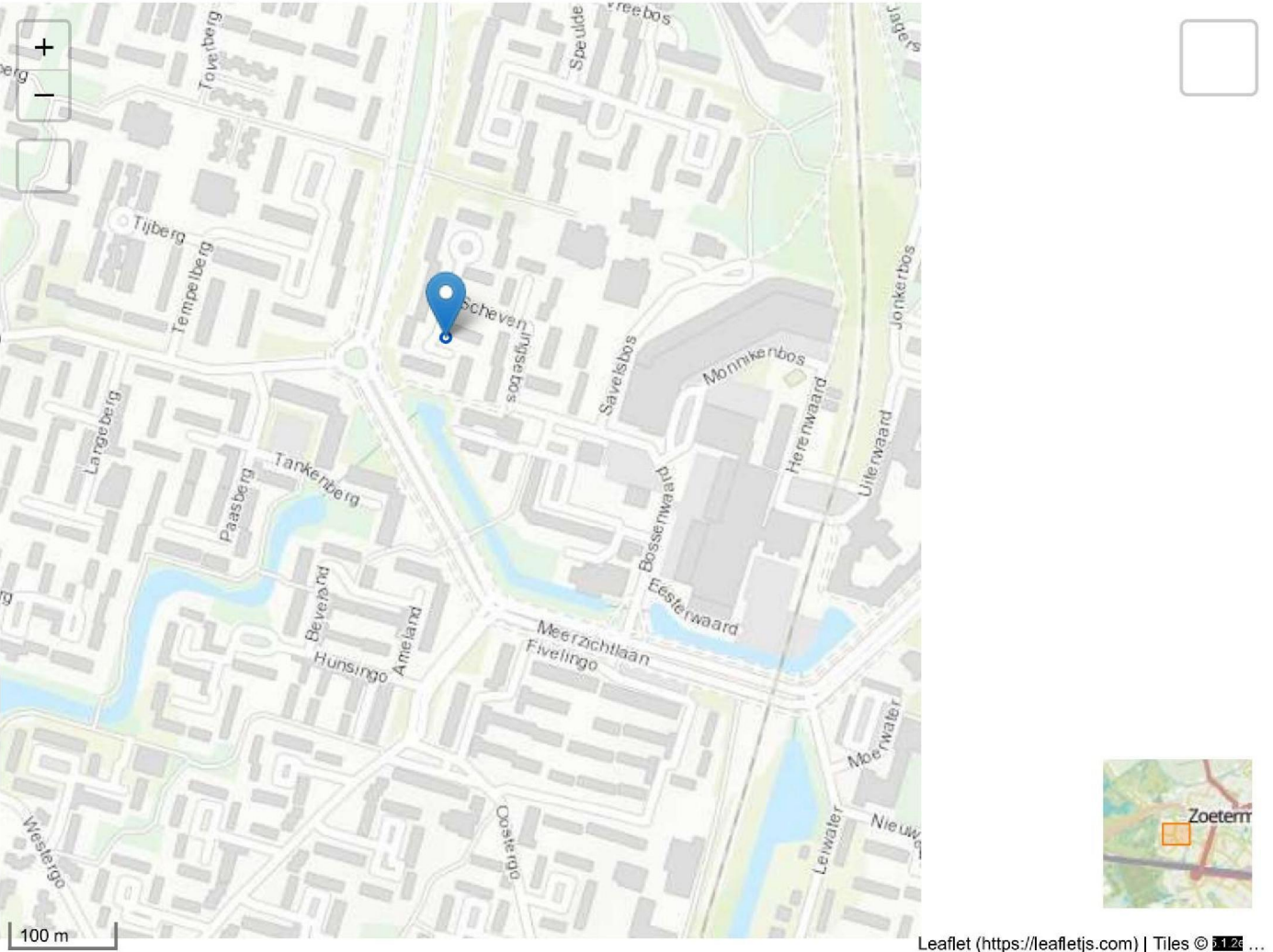
Goedgekeurd (met bewijs)

1

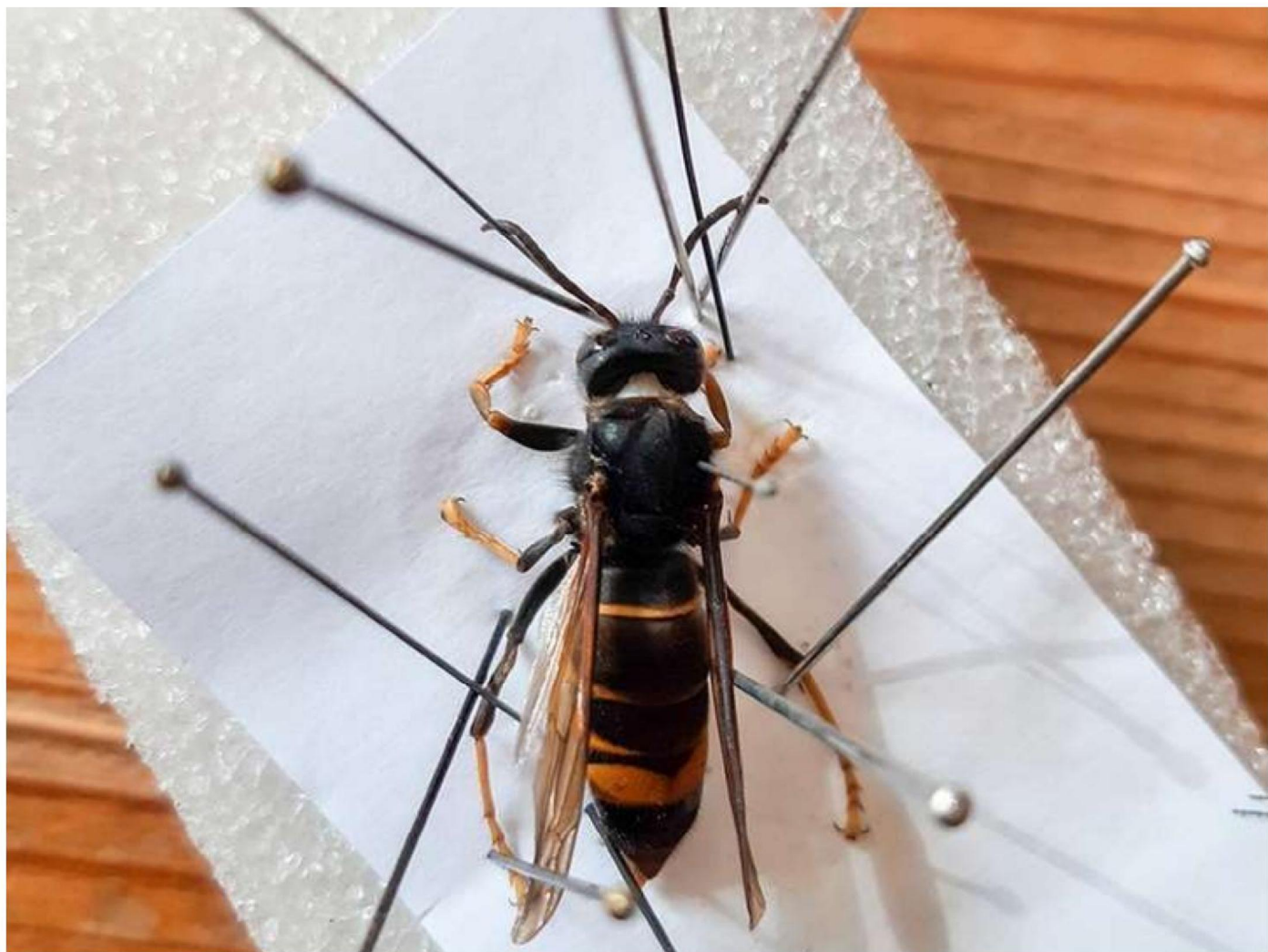
1

route (<https://maps.apple.com/?daddr=52.057>)

GPS 52.0574, 4.4651
RDS 91759 452528
Nauwkeurigheid 5m
Bron Site

Foto's

rustig op zoek naar de druiven

Details

Datum	2022-09-20 12:00
Aantal	1 ♀
Levensstadium	imago
Activiteit	foeragerend
Op/in	Wijnstok s.s. - <i>Vitis vinifera subsp. vinifera</i> (/species/149955/)
Locatie	Zoetermeer - Meerzicht (ZH) (/locations/13437/)
Waarnemer	5.1.2e
Telmethode	geen
Methode	handvangst en in collectie

Reacties

5.1.2e

2022-09-20 15:15

Sorry 5.1.2e ik bedoel de Aziatische. Ik zal straks een foto plaatsen en de waarneming aanpassen.

Mobiele applicaties

Gebruik onze gratis mobiele apps om waarnemingen in te voeren op je smartphone of tablet.

Mobiele applicaties   (/apps/)

Onze partners

(<https://www.naturalis.nl>)

(<https://www.ndff.nl>)

(<https://zostera.nl>)

Supported by

[natuurhuisje.nl](https://www.natuurhuisje.nl/) ([https://www.natuurhuisje.nl/?](https://www.natuurhuisje.nl/?utm_source=waarneming.nl&utm_medium=referral&utm_campaign=logo)

[utm_source=waarneming.nl&utm_medium=referral&utm_campaign=logo](https://www.natuurhuisje.nl/?utm_source=waarneming.nl&utm_medium=referral&utm_campaign=logo))

Contact

✉ info@waarneming.nl (<mailto:info@waarneming.nl>)

💻 [Werken bij Waarneming.nl \(/pages/work/\)](/pages/work/)

🐦 [Twitter \(https://twitter.com/waarneming\)](https://twitter.com/waarneming)

📘 [Facebook \(https://www.facebook.com/waarneming/\)](https://www.facebook.com/waarneming/)

📺 [YouTube \(https://www.youtube.com/channel/UCwpWQGpy8xHJiwHUj8xwCYg/playlists\)](https://www.youtube.com/channel/UCwpWQGpy8xHJiwHUj8xwCYg/playlists)

🌐 [Corporate website \(https://observation-international.org/en/\)](https://observation-international.org/en/)

Ondersteun ons en doneer (/donate/)

Powered by Observation International (<https://observation-international.org>) © 2022

Toon desktopversie (/generic/toggle-desktop-version/)

To: 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Tue 1/28/2025 1:47:58 PM
Subject: FW: Tabel 2024
Received: Tue 1/28/2025 1:48:01 PM

Ter info

Van: 5.1.2e
Verzonden: dinsdag 28 januari 2025 13:54
Aan: 5.1.2e (D) ; 5.1.2e (FRL) ; 5.1.2e (FL) ; 5.1.2e (NH) ; 5.1.2e (OV) ; 5.1.2e ; H.
5.1.2e (D) ; 5.1.2e (GL) ; 5.1.2e (NB) ; 5.1.2e (FL) ; 5.1.2e (LB) ;
5.1.2e (ZL)
CC: 5.1.2e
Onderwerp: Tabel 2024
Goedemorgen collega's,

Het is weer een tijdje geleden dat we het over de Aziatische hoornaar hebben gehad. Onderstaande tabel heb ik van 5.1.2e van de taskforce AH ontvangen (13 januari). Wellicht komt deze deels overeen met de laatste tabel die ik rondgestuurd had.

Voor onze korte termijn AH-planning: ik zal deze week een datumprikker rondsturen om een afspraak in te plannen met de provincies en de Taskforce AH (zoals besproken in het laatste AH-overleg), en volgende week een datum prikken. Ik ontvang graag agendapunten als jullie die alvast hebben.

Goedemorgen 5.1.2e,
Inmiddels hebben we een overzicht van de verwijderde AH nesten van afgelopen jaar (gemaakt door 5.1.2e, Natuurlijk 5.1.2e en de AH-taskforce Zeeland):

Aziatische hoornaar nesten - Seizoen 2024 - Nederland per Provincie

Provincie	Aantal nesten			Succes%	Type nest			Nesten per km2 (land)
	Verwijderd	Niet Verwijderd	Totaal		Embryo	Primair	Secundair	
Noord-Brabant	517	217	734	70%	120	143	471	0.15
Zeeland	431	39	470	92%	132	89	249	0.26
Limburg	244	42	286	85%	42	49	195	0.13
Gelderland	137	24	161	85%	19	25	117	0.03
Zuid-Holland	40	90	130	31%	17	20	93	0.05
Utrecht	72	16	88	82%	12	20	56	0.06
Overijssel	57	3	60	95%	4	22	34	0.02
Noord-Holland	33	2	35	94%	5	4	26	0.01
Flevoland	21	4	25	84%	1		24	0.02
Drenthe	24		24	100%	3	4	17	0.01
Groningen	12	2	14	86%		1	13	0.01
Friesland	6		6	100%	1	3	2	0.00
Grand Total	1,594	439	2,033	78%	356	380	1297	0.06

Bronnen: Michelle Smeets/Natuurlijk Rob, waarneming.nl, Zeeland AH taskforce

Meer dan 2000 nesten zijn er gemeld waarvan er een kleine 80% zijn verwijderd. Wanneer kunnen we een afspraak in plannen met de provincies en taskforce om inzichten van het afgelopen jaar en plan van aanpak voor komend te delen? Ik hoor het graag,
5.1.2e

Groeten 5.1.2e

PROVINCIE UTRECHT

Archimedeslaan 6 | Postbus 80300 | 3508 TH Utrecht

Ik werk van

5.1.2e

De informatie in dit bericht is alleen bestemd voor de geadresseerde. Is dit bericht niet voor u bedoeld? Dan vragen wij u om de inhoud niet te gebruiken, maar ons te informeren door het bericht te beantwoorden en daarna te verwijderen. Alvast hartelijk bedankt voor uw hulp.

To: 5.1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @prvlimburg.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @provincie-utrecht.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @provincie-utrecht.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @zeeland.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @gelderland.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @gelderland.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @noord-holland.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @flevoland.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @flevoland.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @overijssel.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @fryslan.frl]; 5.1.2e [5.1.2e @provinciegroningen.nl]

Cc: 5.1.2e [5.1.2e @minInv.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Thur 7/17/2025 3:19:01 PM
Subject: FW: Stand van zaken aanpak Aziatische hoornaar juli 2025
Received: Thur 7/17/2025 3:19:12 PM
[Outlook-cauhjb2n](#)
[Outlook-ivycv2d2](#)
[2025-07-16 Geplande aanpak Aziatische hoornaar.pdf](#)

Goedemiddag,

Hierbij ook voor jullie, ter info, de voortgang van de Brabantse hoornaar aanpak. Wij zijn nu druk met het uitwerken van concrete richtlijnen en acties zodat de provincie en gemeentes gezamenlijk de bestrijding van de Aziatische hoornaar kunnen oppakken.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e | 5.1.2e | Programma Natuur | 5.1.2e | 5.1.2e [@brabant.nl](#) |
Werkdagen 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @brabant.nl>
Verzonden: Donderdag, 17 Juli, 2025 17:12
Onderwerp: Stand van zaken aanpak Aziatische hoornaar juli 2025

Geachte Lezer,

U heeft aangegeven dat u graag geïnformeerd wilt worden over nieuwe ontwikkelingen rondom de Aziatische hoornaar. Vandaar dat u deze mail ontvangt. Bij deze stuur ik u een nieuwe update toe van de laatste stand van

Momenteel wordt er druk gewerkt aan een concreet handelingskader van de Aziatische hoornaar. In de bijgevoegde bijlage vindt u een beschrijving van de geplande aanpak die nu wordt uitgewerkt.

Kern van de gezamenlijke aanpak is dat iedere partij vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid en belang bijdraagt aan de beheersing van de Aziatische hoornaar. Hierin kunnen belanghebbenden zelf een afweging maken van de wijze waarop zij de Aziatische hoornaar beheersen. De provincie heeft hierin een coördinerende en faciliterende rol. Dit betekent dat de Provincie aan de lat staat voor kennisdeling en richtlijnen formuleert voor de aanpak van de Aziatische hoornaar. Doel van de aanpak is om de Aziatische hoornaar te beheersen zodat de schade aan diverse belangen zo veel mogelijk beperkt blijft. Dit betekent dat voor verschillende belangen een afweging wordt gemaakt in welke mate de (lokale) bestrijding van de soort opweegt tegen de kosten.

De voorgestelde aanpak is tweeledig. Er wordt zowel ingezet op een organisatiestructuur die zich richt op een centraal (en landelijk) georganiseerde kennisdeling als op een provinciaal/lokaal georganiseerde uitvoering van de bestrijding. Samengevat komt de aanpak op het volgende neer:

- Het handelingskader geeft richtlijnen voor de minimale benodigde (wettelijke) inspanning. Belanghebbenden maken zelf de afweging of zij een grotere inspanning willen leveren.
- De provincie neemt een coördinerende regierol. Dit betekent dat zij het initiatief neemt op het gebied van kennisdeling.
- De Provincie bestrijdt nesten daar waar een concreet risico is voor kwetsbare soorten of ecosystemen (belang biodiversiteit). Bijvoorbeeld in kerngebieden van wilde bijen.
- De gemeente bestrijdt nesten met een risico voor de volksgezondheid zoals laaghangende secundaire nesten (belang volksgezondheid en openbare orde).
- Imkers nemen maatregelen om hun bijenkasten te beschermen, al dan niet gesteund door de Provincie of gemeente. (belang landbouw/zorg voor eigendieren)

Meer weten?

Meer achtergrondinformatie over de aanpak van de Aziatische hoornaar tot dusver vindt u in het achtergronddocument dat op onze [provinciale website](#) is geplaatst. Hier vindt u ook nuttige informatie over de huidige aanpak en veelgestelde vragen. De statenmededeling waarin de voorgestelde aanpak van de Aziatische hoornaar is aangekondigd, vindt u [hier](#).

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e | 5.1.2e | Programma Natuur | 5.1.2e | 5.1.2e [@brabant.nl](#) |

Werkdagen 5.1.2e |

Brabantlaan 1 | Postbus 90151 | 5200 MC 's-Hertogenbosch

5.1.2e | [Contactformulier](#) | [Brabant.nl](#)

To: 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Mon 6/30/2025 8:32:08 AM
Subject: FW: Seizoen 2025 Aziatische hoornaars
Received: Mon 6/30/2025 8:32:10 AM

Van: 5.1.2e
Verzonden: vrijdag 13 juni 2025 08:58
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @yahoo.com>
Onderwerp: RE: Seizoen 2025 Aziatische hoornaars

Beste 5.1.2e,

Zoals bekend zetten we nog in op de Aziatische Hoornaar om de opmars naar het Noorden te vertragen. Zou u een offerte kunnen opstellen voor deze werkzaamheden?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @yahoo.com>
Verzonden: woensdag 21 mei 2025 14:46
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Onderwerp: Seizoen 2025 Aziatische hoornaars

Beste 5.1.2e
Hoi 5.1.2e,

Vraagje wat is jullie stand punt dit jaar wat betreft de Aziatische hoornaars?

Dan weten we wat we met de meldingen kunnen doen die gemeld worden in de provincie Zuid Holland.

Alvast bedankt

Met vriendelijke groet
5.1.2e
NatuurlijkRob
5.1.2e

To: 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] @pzh.nl]
From: 5.1.2e [redacted]
Sent: Fri 10/4/2024 10:14:14 AM
Subject: FW: Provinciaal beleid / regels mbt de Aziatische hoornaar
Received: Fri 10/4/2024 10:18:41 AM
[aziatische-hoornaar.pdf](#)

Hoi 5.1.2e [redacted],
Voor jou ter info, deze mail stuurde ik van de week naar 5.1.2e [redacted] van <https://faunateam.nl/>. Hij belde mij hierover. Volgens mij is hij ook wel geïnteresseerd in bestrijdingsopdrachten...
Groet,
5.1.2e [redacted]
Van: 5.1.2e [redacted]
Verzonden: woensdag 2 oktober 2024 21:06
Aan: info@faunateam.nl
Onderwerp: Provinciaal beleid / regels mbt de Aziatische hoornaar
Beste 5.1.2e [redacted],
Het beleid van de provincie Zuid-Holland over Aziatische hoornaars vind je hier: <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/natuur-landschap/natuurrijk-zuid/faunabeheer/#hba40d565-1cba-4325-9b7a-85c21bbada09>
Mijn collega 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] @pzh.nl) kan je hier meer over vertellen, maar die is tot en met volgende week op vakantie.
Verder geldt natuurlijk dat de Aziatische hoornaar niet beschermd is, dus hij mag bestreden worden. Bijgevoegd ook nog een factsheet van de NVWA, maar die was wellicht al bij jou bekend.
Welke (bestrijdings-)middelen je daarbij mag gebruiken, weet ik niet. Dat zou via het CTGB (<https://www.ctgb.nl/toelating-en-gebruik>) te achterhalen moeten zijn, maar daarmee vertel ik je waarschijnlijk ook niets nieuws.
Ik vrees dat ik je niet heel veel verder kan helpen.
Met vriendelijke groet,
5.1.2e [redacted]
5.1.2e [redacted]

T 5.1.2e [redacted]
M 5.1.2e [redacted]
E 5.1.2e [redacted] @pzh.nl
www.zuid-holland.nl/contact
Werkdagen: 5.1.2e [redacted]
5.1.2e [redacted]
Krachtig Zuid-Holland.

-Wanneer u de provincie Zuid-Holland een e-mail stuurt, ontvangt u binnen 2 werkdagen een reactie en binnen twee weken een antwoord. Al uw informatie wordt vertrouwelijk behandeld. Persoons- of adresgegevens worden uitsluitend gebruikt waarvoor u ze heeft verstrekt. Uw e-mailbericht wordt op een goede en veilige manier gearriveerd.
-Vragen kunt u stellen via het [contactformulier](#).

Aziatische hoornaar

Vespa velutina

Laatste update: 7-7-2021

De Aziatische hoornaar is een grotendeels zwarte wesp. Hij heeft een oranje gezicht en op zijn lijf een smalle, gele band vooraan en een brede, oranje band achteraan. De koningin is maximaal 3 cm groot, de werksters zijn tussen de 17 en 24 mm groot. De Aziatische hoornaar lijkt op de inheemse hoornaar, maar is iets kleiner.

Meer informatie:

- [Herkennen en opsporen nesten Aziatische hoornaar](#)
- [EIS-site over Aziatische hoornaar](#)

Foto: Père Igor (<https://commons.wikimedia.org/wiki>)

1. Aanwezigheid en effect in Europa

Stand van zaken in 2021

De Aziatische hoornaar heeft zich gevestigd in Frankrijk, België en het noorden van Spanje en wordt in steeds meer landen waargenomen, inmiddels ook in het zuidelijke deel van Nederland. De verwachting is dat deze wesp zich kan vestigen in een groot deel van Europa.

Effect op biodiversiteit / ecosysteem

De Aziatische hoornaar eet honingbijen, andere vliesvleugeligen (alle bijen, mieren en hommels) en ook vliegen, vlinders en rupsen. Hierdoor neemt het aantal insecten af dat zorgt voor de bevruchting van planten. Het is nog onduidelijk hoe groot het effect hiervan is. Als de Aziatische hoornaar zich vestigt zijn populatieafnamen van wilde bijen, inclusief hommels te verwachten. In natuurgebieden heeft de afname van bestuivers potentieel een negatief effect op de bestuiving van planten, en dus ook op de groei van beschermde plantensoorten.

Effect op ecosystemendiensten

Er zijn geen effecten op [ecosysteemdiensten](#) bekend.

Overige effecten

Voor de mens is een steek van de Aziatische hoornaar vergelijkbaar met die van een gewone wesp, pijnlijk maar niet levensbedreigend (tenzij iemand allergisch is). Steken op gevoelige plekken en veel steken tegelijk kunnen wel gevaarlijk zijn.

Als de Aziatische hoornaar zich vestigt, kan economische schade ontstaan door schade aan bijenvolken vanwege bijensterfte en afnemende honingproductie.

Deze effecten waren aanleiding voor plaatsing van deze soort op de [Unielijst](#) van [EU-verordening 1143/2014](#).

2. Aanwezigheid en effect in Nederland

Stand van zaken medio 2021

In september 2017 is voor het eerst een nest waargenomen, in Zeeland. In 2018 is twee keer een nest gevonden, in Zeeland en Zuid-Holland. Ook in 2019 zijn er twee nesten waargenomen. In 2020 zijn er op 26 locaties Aziatische hoornaars gesignaleerd. Aangenomen wordt dat in ieder geval op 17 locaties een nest aanwezig is geweest. De meeste hiervan zijn opgespoord en vernietigd, maar in 6 gevallen is het zomernest niet gevonden.

Effecten

Zie onder '1. Aanwezigheid en effect in Europa'.

3. Wet- en regelgeving

De Aziatische hoornaar staat sinds augustus 2016 op de Unielijst van invasieve exoten ([EU-verordening 1143/2014](#)). Een soort die op de EU-lijst staat mag o.a. niet meer worden verhandeld en gehouden. Verder geldt voor lidstaten de plicht om in de natuur aanwezige populaties op te sporen, te verwijderen, of als dat niet lukt, zodanig te beheren dat verspreiding en schade zoveel mogelijk wordt voorkomen.

4. Wat te doen?

Indien u een Aziatische hoornaar of nest van de Aziatische hoornaar waarneemt, raadpleeg dan bovengenoemd herkennings- en informatiemateriaal. Voor het opsporen van een nest is een [handleiding](#) gemaakt. Er zijn veel soorten die lijken op de Aziatische hoornaar, zoals de Europese hoornaar (*Vespa crabro*) of de hoornaarzwefvlieg (*Volucella zonaria*). Zekere meldingen van een Aziatische hoornaar of een nest kunnen worden doorgegeven via [waarneming.nl](#).

Aziatische hoornaars zijn niet agressief en zullen alleen steken als het voortbestaan van henzelf of hun nest bedreigd wordt. Verwijder zomernesten daarom niet zelf. Bij de bestrijding van nesten is het van belang om beschermende kleding te dragen.

Provincies zijn verantwoordelijk voor het nemen van eliminatie- en beheersmaatregelen ter uitvoering van de EU-exotenverordening. Dit kunnen zij doen samen met water- en terreinbeheerders en anderen.

5. Meer informatie

Oorsprongsgebied

De Aziatische hoornaar in Europa is de ondersoort *Vespa velutina nigrithorax*. Deze komt oorspronkelijk uit enkele gematigde streken van Azië: Kashmir (India), Bhutan en China. De Aziatische hoornaar is inheems in o.a. Bangladesh, Bhutan, China, India, Indonesië, Korea, Laos, Maleisië, Thailand en Vietnam.

Habitat

De Aziatische hoornaar kan in allerlei biotopen voorkomen. Vereisten zijn: bomen om in te nestelen en de aanwezigheid van veel, wat grotere insecten. In Frankrijk en Spanje komt de Aziatische hoornaar voor in zowel stedelijke en agrarische gebieden als in bosgebieden.

Introductieroute Europa

Introductie in Europese landen vindt plaats door natuurlijke verspreiding vanuit gevestigde populaties in een buurland. Ook via de import van hout(producten) waarin een bevruchte koningin aanwezig is kan de soort in Europa komen. Een Aziatische hoornaar in winterslaap kan minstens vier maanden overleven. Dit is lang genoeg om via een importroute in Europa te komen. Hout dat al behandeld wordt om boomziektes te bestrijden, vormt geen risico omdat de behandelmethode ook de Aziatische hoornaar doden. Andere mogelijke introductieroutes zijn: import van goederen, fruit, snijbloemen en planten met grond.

Aanwezigheid in de EU

Links: verspreiding in Europa in 2019, rechts mogelijke vestiging in de EU (en het Verenigd Koninkrijk)

Introductieroute Nederland

De soort is in Nederland gearriveerd door natuurlijke verspreiding vanuit de populaties in België.

Aanwezigheid in Nederland

De eerste waarneming in Nederland was in 2017 in Dreischor (Zeeland). Het nest is vernietigd. In 2018 zijn in de gemeente Sluis (Zeeland) en in Spijkenisse (Zuid-Holland) nesten gevonden en vernietigd. In 2019 zijn twee nesten aangetroffen en vernietigd, een voorjaarsnest in Raamsdonk (Noord-Brabant) en een nest in Vlaardingen (Zuid-Holland). In 2020 zijn er tenminste 17 nesten aanwezig geweest, waarvan de meeste zijn gevonden en vernietigd. In 6 gevallen is, ondanks alle inspanningen, het zomernest niet gevonden. Omdat uit elk zomernest honderden koninginnen kunnen komen die in de wijde omtrek een plek zoeken om te overwinteren en een nieuwe kolonie te stichten, wordt voor 2021 een toename van het aantal waarnemingen verwacht.

Kans op introductie, vestiging en verspreiding

De Aziatische hoornaar heeft zich in korte tijd gevestigd in meerdere Europese landen. De populaties stammen waarschijnlijk af van één koningin die in 2004 is meegereisd met geïmporteerde keramische bonsaipotten in Zuid-Frankrijk. Daarna heeft de Aziatische hoornaar zijn verspreidingsgebied snel uitgebreid. In België wordt de soort als gevestigd beschouwd. In Nederland was de eerste waarneming in 2017, waarna ook hier het aantal waarnemingen is toegenomen. Het klimaat van de meeste Europese landen, inclusief Nederland, is geschikt voor deze soort. De Aziatische hoornaar heeft een groot aanpassingsvermogen. En een enkele bevruchte koningin is in staat een nieuwe kolonie te vormen.

Risicobeoordeling

[Europese risicobeoordeling](#)

6. Bronnen

- [Europese risicobeoordeling](#)
- [Nederlands soortenregister](#)
- EU-factsheet
- [Cabi-datasheet Vespa velutina, 2019](#). Bezocht op 15-10-2019
- [Vespavelutina.eu](#). Bezocht op 1-7-2021

To: 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Thur 10/5/2023 5:10:58 AM
Subject: FW: PZH Contactcentrum melding PZH-CC- 5.1.2e - Klacht procedure Aziatische Hoornaar
Received: Thur 10/5/2023 5:11:57 AM
[Aziatische hoornaar beantwoording 5.1.2e docx](#)

Hoi,
Er zat nog een klein foutje in, hij stond als artikel 17, ik heb hem aangepast naar 19 en dat we een beheerplicht hebben maar voor alsnog inzetten op uitroeien in de provincie.

Van: 5.1.2e
Verzonden: donderdag 5 oktober 2023 07:05
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Onderwerp: RE: PZH Contactcentrum melding PZH-CC- 5.1.2e - Klacht procedure Aziatische Hoornaar

Hej 5.1.2e,
Deze ligt er nog, ik heb de brief voor het WO verzoek aangepast naar de punten in de klacht. Het gaat vooral om 5.2.1
5.2.1 ... Het is niet duidelijk of hij ook een imker is uit de brief (waarschijnlijk wel), dus ik heb het even in het midden gelaten dat onze uitgangspunten verschillen, alleen dat ons uitgangspunt de inheemse biodiversiteit is en wij de nesten dus weg willen hebben voor oktober.
Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Verzonden: dinsdag 12 september 2023 13:31
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Onderwerp: Fwd: PZH Contactcentrum melding PZH-CC- 5.1.2e - Klacht procedure Aziatische Hoornaar
De druk wordt opgevoerd...
Verzonden vanaf [Outlook voor Android](#)

From: Contactcentrum Provincie Zuid-Holland <5.1.2e @pzh.nl>
Sent: Tuesday, September 12, 2023 12:00:44 PM
To: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Subject: PZH Contactcentrum melding PZH-CC- 5.1.2e - Klacht procedure Aziatische Hoornaar

-----Original Message-----
Melding PZH-CC- 5.1.2e

Hoi 5.1.2e,

Wil jij deze melding op je nemen?

Aanmelder

Naam:	heer/mevrouw 5.1.2e 5.1.2e
E-mailadres:	5.1.2e @gmail.com
Telefoonnummer:	5.1.2e

Melding

Omschrijving:	Klacht procedure Aziatische Hoornaar
---------------	--------------------------------------

CC actie's tot nu toe:

Oorspronkelijke
melding:

Bijgaand een klacht over de thans gevolgde procedure voor detectie en verdelging Aziatische Hoornaar
nesten

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Het Contactcentrum zorgt dat iedere melder binnen de vastgestelde termijn antwoord krijgt. Wij verzoeken je vriendelijk om vóór 26-09-2023 10:03 een inhoudelijk antwoord naar het Contactcentrum te mailen, zodat we dit antwoord op tijd naar de melder kunnen sturen.

Indien je liever zelf een reactie stuurt naar de melder, ontvangen wij graag een cc'tje van die beantwoording, zodat wij de melding kunnen afsluiten. Vermeld in beide gevallen het meldingsnummer PZH-CC- 5.1.2e in het onderwerp van je e-mail.

Mocht dit onderwerp niet bij jou thuis horen, laat het ons dan per e-mail weten in verband met de beantwoordingstermijn.

Het Contactcentrum heeft de melder een ontvangstbevestiging gestuurd.

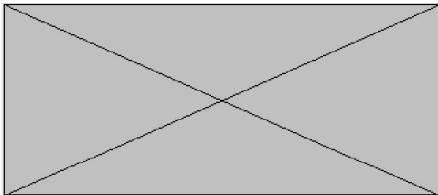
Bij vragen hierover kun je contact opnemen met het Contactcentrum onder vermelding van het meldingsnummer PZH-CC- 5.1.2e in het onderwerp van de e-mail.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Contactcentrum

Provincie Zuid-Holland

T 5.1.2e

E 5.1.2e @pzh.nl

www.zuid-holland.nl/contact

Krachtig Zuid-Holland

Allereerst bedankt voor uw melding. Momenteel ligt het niet binnen onze capaciteit om contact op te nemen met de melders, al waarderen wij deze meldingen zeer. Uit uw brief wordt duidelijk dat u zich zorgen maakt om de opkomst van de Aziatische hoornaar. Wij erkennen de groei van het aantal nesten in onze provincie dit jaar. Het is begrijpelijk dat u zich zorgen maakt over deze groei aan aantallen. De Aziatische Hoornaar is een invasieve exoot en de soort is opgenomen in de Europese unielijst behorende bij de Europese exotenverordening en bijlage 10, behorende bij artikel 3.30a van de Regeling natuurbescherming. De Aziatische Hoornaar is een artikel 19 soort, dit betekend dat de provincie beheerplicht heeft en voor alsnog uitroeingsmaatregelen neemt met betrekking tot deze soort, met als uitgangspunt om de inheemse biodiversiteit te beschermen.

De huidige werkwijze richt zich op de bestrijding van de Aziatische hoornaar. Waarnemingen van de Aziatische Hoornaar of een nest van de Aziatische hoornaar, worden gemeld op Waarneming.nl. De waarnemingen worden geverifieerd, dit is noodzakelijk omdat er verwarring kan ontstaan met de Europese hoornaar, een inheemse soort. De NVWA meld geverifieerde waarnemingen bij de provincie. Op deze melding acteren wij door contact op te nemen met onze bestrijders, die opdracht krijgen om het nest eventueel op te sporen en vervolgens te verwijderen voor oktober.

Dit jaar is er een stijging van het aantal meldingen geconstateerd, een trend die ook bij andere provincies te zien is. Vooralsnog kunnen wij adequaat reageren op de stijging en zijn/worden alle bij de provincie bekende nesten verwijderd voor oktober. Deze datum is ons uitgangspunt bij het verwijderen van de nesten, dit om verspreiding en daarmee eventuele gevolgen voor de inheemse biodiversiteit te voorkomen.

Na het seizoen zijn wij van plan het proces binnen onze provincie te evalueren. Ook is er intensief overleg met andere provincies om te bepalen welke strategie we nodig hebben. Ondanks de stijging die dit jaar is waargenomen, hebben wij nog geen signalen gekregen van onze bestrijder dat hij de hoeveelheid nesten niet meer kan bestrijden. Wel houden wij vinger aan de pols en wordt dit punt meegenomen met de evaluatie. Wij erkennen dat het verwijderen van een Hoornaar nest specialistisch werk is en dat groep bestrijders die actief hoornaar nesten verwijderd beperkt is. Momenteel wordt er met de andere provincies gesproken over het opstarten van een dergelijk opleidingstraject.

Wij hopen dat deze brief uw meer inzicht geeft in onze werkwijze.

Ter informatie, het Zuid-Hollandse beleid rondom exoten is in maart gewijzigd: [Herziening Module Soortenbeleid - Provincie Zuid-Holland](#)

To: 5.1.2e [redacted] @zeeland.nl; 5.1.2e [redacted] @zeeland.nl; 5.1.2e [redacted] @noord-holland.nl; 5.1.2e [redacted] @noord-holland.nl; 5.1.2e [redacted]
5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] @pzh.nl; 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] @ gelderland.nl
From: 5.1.2e [redacted]
Sent: Tue 5/16/2023 7:15:55 AM
Subject: FW: Overzichtje van de Aziatische hoornaars 15 mei
Received: Tue 5/16/2023 7:16:03 AM

Goedemorgen,

Bij deze een update van het overzicht van de Aziatische hoornaars dit jaar van 5.1.2e [redacted].

Met vriendelijke groet,

5.1.2e [redacted]

5.1.2e [redacted]
5.1.2e [redacted]

Team NEL
5.1.2e [redacted] @provincie-utrecht.nl

Archimedeslaan 6 | Postbus 80300 | 3508 TH Utrecht

Ik werk van 5.1.2e [redacted]

Van: 5.1.2e [redacted]

Verzonden: maandag 15 mei 2023 21:07

Aan: 5.1.2e [redacted]

Onderwerp: Overzichtje van de Aziatische hoornaars 15 mei

Hoi 5.1.2e [redacted],

Bij deze een overzichtje van de meldingen per provincie. Misschien kun jij die rond sturen naar de desbetreffende provincies? Brabant en Limburg hebben hem al.

Met vriendelijke groet 5.1.2e [redacted]

Hier zitten alle geverifieerd waarneming van Aziatische hoornaar dit is tot 15 mei 20:30.

Dood. Levend. Onbekend. Nest dood Nest Onbekend

Zeeland 39 10 10 5 1

Brabant. 14 5 3 2 1

Limburg. 4 1 3

Zuid Holland 3 1 1 1

Gelderland 1

Noord Holland 1

In totaal 92 koninginnen en 14 primair nesten.

De informatie in dit bericht is alleen bestemd voor de geadresseerde. Is dit bericht niet voor u bedoeld? Dan vragen wij u om de inhoud niet te gebruiken, maar ons te informeren door het bericht te beantwoorden en daarna te verwijderen. Alvast hartelijk bedankt voor uw hulp.

To: 5.1.2e | 5.1.2e [redacted]@yahoo.com]
From: 5.1.2e [redacted]
Sent: Wed 9/10/2025 10:10:40 AM
Subject: FW: Nest aziatische hoornaar
Received: Wed 9/10/2025 10:10:00 AM

Hoi 5.1.2e,

In oude wetering is een nest gesignaleerd wat in opdracht van ons kan worden verwijderd. In de bijgevoegde mail staat de locatie.
Het nest hangt in een boom op een plek lastig bereikbaar met een auto.
Kunnen jullie dit nest verwijderen?

Bij voorbaat dank.

Met vriendelijke groet,
5.1.2e [redacted]
5.1.2e [redacted]

Domein water, klimaat en natuur

5.1.2e [redacted]
5.1.2e [redacted]@pzh.nl

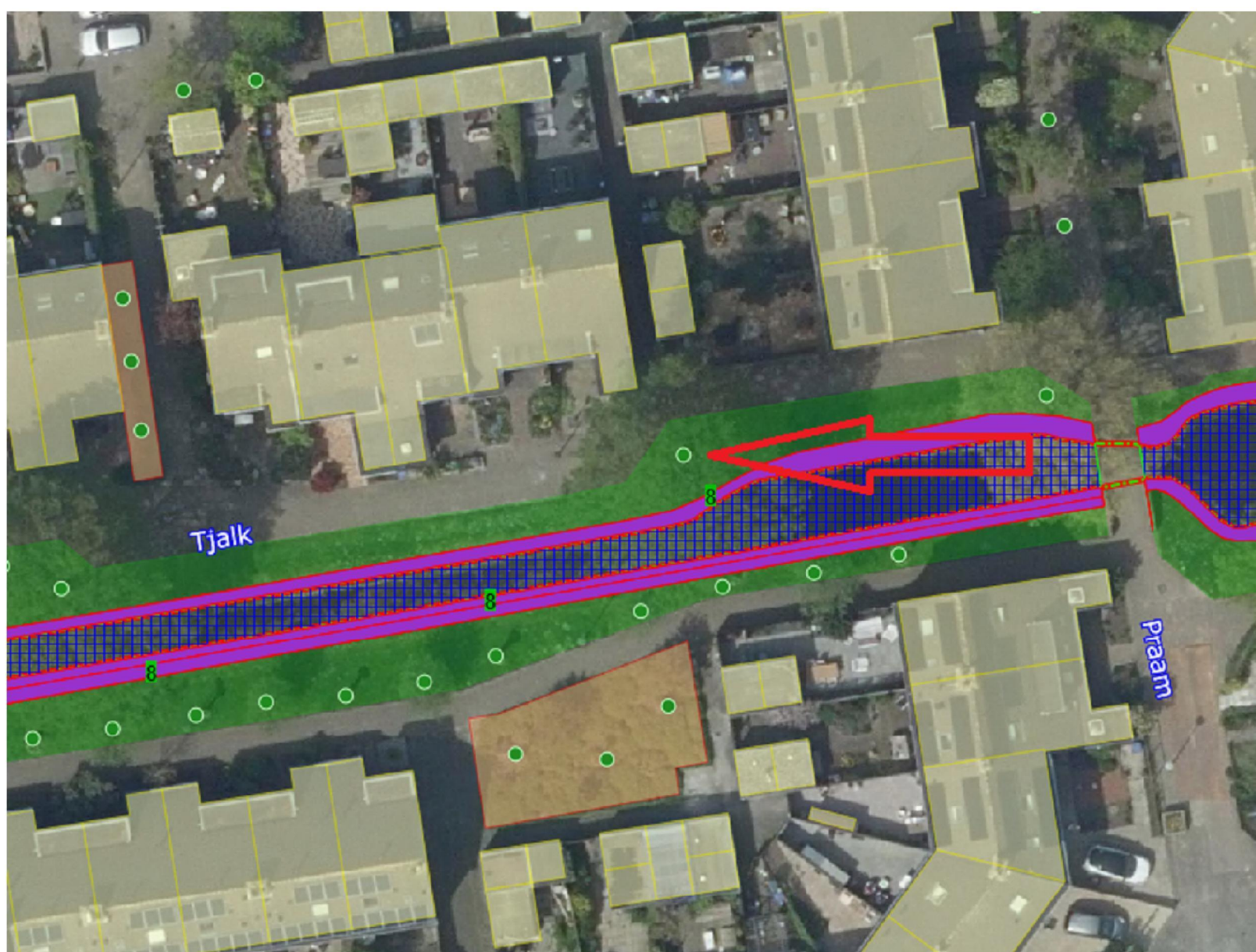
Krachtig Zuid-Holland.

Van: 5.1.2e [redacted] <5.1.2e [redacted]@Kaagenbraassem.nl>
Verzonden: woensdag 10 september 2025 10:18
Aan: 5.1.2e [redacted] <5.1.2e [redacted]@pzh.nl>
CC: 5.1.2e [redacted] <5.1.2e [redacted]@kaagenbraassem.nl>; 5.1.2e [redacted] <5.1.2e [redacted]@kaagenbraassem.nl>; 5.1.2e [redacted] <5.1.2e [redacted]@Kaagenbraassem.nl>
Onderwerp: Nest aziatische hoornaar

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e [redacted]@kaagenbraassem.nl. [Ontdek waarom dit belangrijk is](#)

Goedemorgen 5.1.2e,

Zoals vanochtend telefonisch besproken hierbij de locatie waar het nest hangt.
Nest hangt in boom tegenover Tjalk 5.1.2e [redacted] in Oude Wetering. De locatie is niet met een auto bereikbaar.

Mochten er vragen zijn, dan kan je mij (5.1.2e) of één van mijn collega's (zie gegevens hieronder) bereiken.

5.1.2e

5.1.2e @kaagenbraassem.nl

5.1.2e

5.1.2e

(volgende week bereikbaar)

5.1.2e @kaagenbraassem.nl

5.1.2e (deze week bereikbaar)

5.1.2e @kaagenbraassem.nl

5.1.2e

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

T: 5.1.2e

E: 5.1.2e @kaagenbraassem.nl | W: www.kaagenbraassem.nl

Werkdagen: 5.1.2e

Westeinde 1 | 2371 AS | Roelofarendsveen

To: 5.1.2e | 5.1.2e [redacted]@yahoo.com]
From: 5.1.2e
Sent: Thur 9/25/2025 6:39:48 AM
Subject: FW: Hoornaarnest Bentwout
Received: Thur 9/25/2025 6:39:00 AM
[PHOTO-2025-09-23-13-23-43.jpg](#)
[PHOTO-2025-09-23-13-23-43.jpg](#)
[PHOTO-2025-09-23-13-23-43.jpg](#)

Hoi 5.1.2e,

In landgoed het Bentwout is een nest aangetroffen van Aziatische hoornaars. Zou dit nest in opdracht van de provincie verwijderd kunnen worden?

De locatie is met wat ik vanaf de kaart kan zien moeilijk bereikbaar met een auto.

De meeste aanrijroutes hebben paaltjes op de weg staan.

<https://maps.app.goo.gl/mhUxzgMLmVVDywKf6>

Mochten er vragen zijn hoor ik het graag.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Domein water, klimaat en natuur

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e [redacted]@pzh.nl

Krachtig Zuid-Holland.

Van: 5.1.2e <5.1.2e [redacted]@Kaagenbraassem.nl>

Verzonden: dinsdag 23 september 2025 13:49

Aan: 5.1.2e <5.1.2e [redacted]@pzh.nl>

Onderwerp: Hoornaarnest Bentwout

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e [redacted]@kaagenbraassem.nl. [Ontdek waarom dit belangrijk is](#)

Hoi 5.1.2e,

Zoals net telefonisch besproken hierbij de locatie van het nest in het Bentwout.

Als er nog vragen zijn, dan hoor ik het graag.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

T: 5.1.2e

E: 5.1.2e [redacted]@kaagenbraassem.nl | W: www.kaagenbraassem.nl

Werkdagen: 5.1.2e

2D

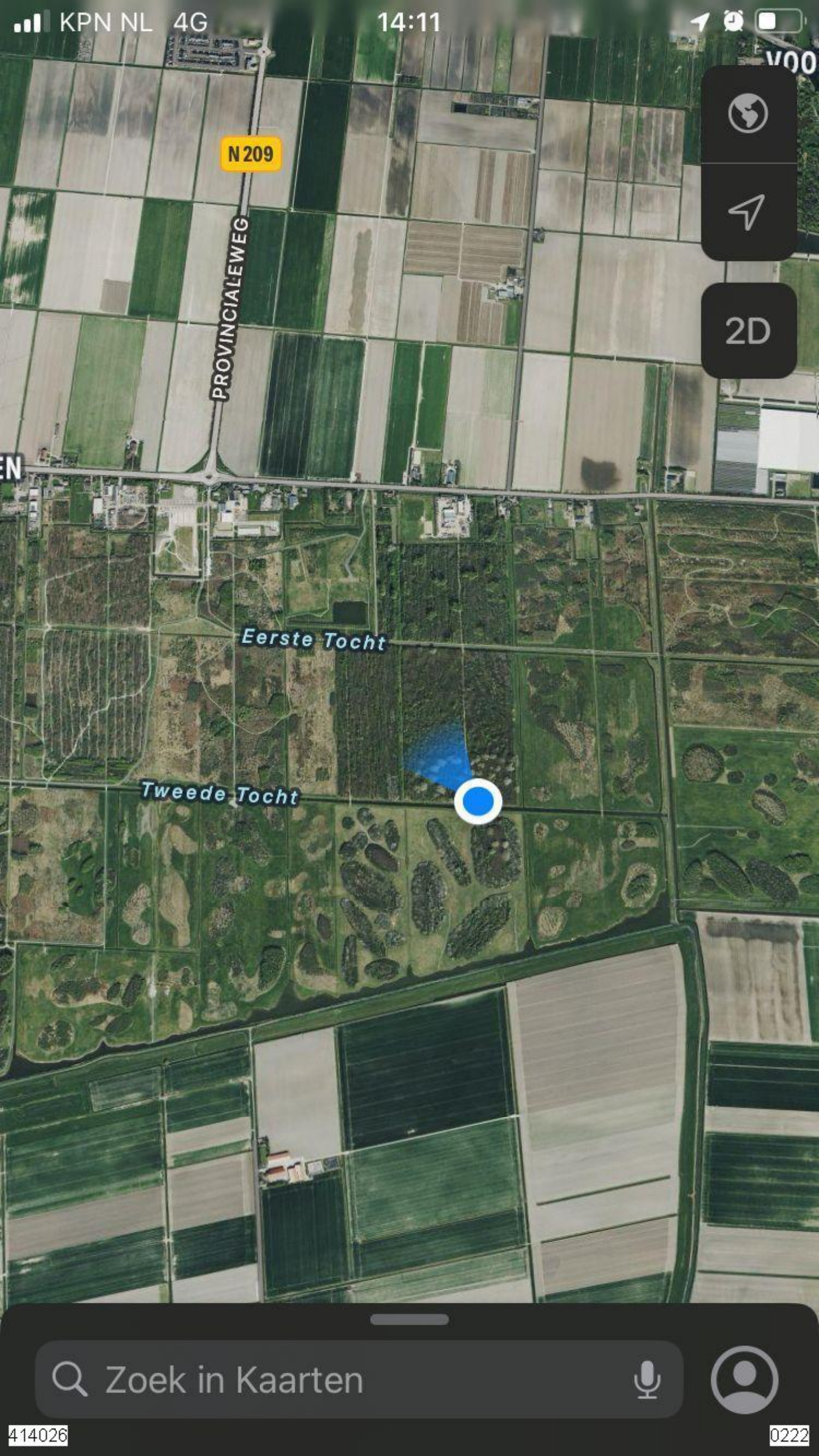
Tweede Tocht

16°
LKI 5

Zoek in Kaarten

5.1.2e

2D

Zoek in Kaarten

To: 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Tue 8/12/2025 11:46:55 AM
Subject: FW: Graag een nest uit de spouwmuur verwijderen hoornaar - PZH-CC- 5.1.2e
Received: Tue 8/12/2025 11:46:58 AM

En hier nog één.

Van: Contactcentrum Provincie Zuid-Holland < 5.1.2e @pzh.nl>
Verzonden: dinsdag 12 augustus 2025 13:43
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @pzh.nl>
Onderwerp: Graag een nest uit de spouwmuur verwijderen hoornaar - PZH-CC- 5.1.2e

Melding PZH-CC- 5.1.2e

Beste collega,

Het Contactcentrum heeft onderstaande melding ontvangen:

Aanmelder

Naam:	5.1.2e
E-mailadres:	5.1.2e @casema.nl
Telefoonnummer:	5.1.2e

Melding

Omschrijving:	Graag een nest uit de spouwmuur verwijderen hoornaar
Tijdstip aangemeld:	12-08-2025 13:42
CC actie's tot nu toe:	
Oorspronkelijke melding:	Mevrouw geeft aan dat er een nest in de spouwmuur zit van haar woning. Achterweg-Zuid 5.1.2e Lisse Mevrouw is doorgestuurd naar ons door de gemeente.

Het Contactcentrum zorgt dat iedere melder binnen de vastgestelde termijn antwoord krijgt. Wij verzoeken je vriendelijk om vóór 26-08-2025 13:33 een inhoudelijk antwoord naar het Contactcentrum te mailen, zodat we dit antwoord op tijd naar de melder kunnen sturen.

Indien je liever zelf een reactie stuurt naar de melder, ontvangen wij graag een cc'tje van die beantwoording, zodat wij de melding kunnen afsluiten. Vermeld in beide gevallen het meldingsnummer PZH-CC- 5.1.2e in het onderwerp van je e-mail.

Mocht dit onderwerp niet bij jou thuis horen, laat het ons dan per e-mail weten in verband met de beantwoordingstermijn.

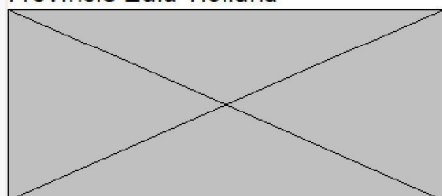
Het Contactcentrum heeft de melder een ontvangstbevestiging gestuurd.

Bij vragen hierover kun je contact opnemen met het Contactcentrum onder vermelding van het meldingsnummer PZH-CC- 5.1.2e in het onderwerp van de e-mail.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Contactcentrum
Provincie Zuid-Holland

T 5.1.2e

E 5.1.2e @pzh.nl

www.zuid-holland.nl/contact

Krachtig Zuid-Holland

Om jouw recht op privacy te waarborgen gaan wij uiterst zorgvuldig en vertrouwelijk om met jouw persoonsgegevens. Uiteraard houden wij ons aan de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Onze privacyverklaring is van toepassing op alle persoonsgegevens die wij van jou verwerken voor onze dienstverlening. Meer informatie vindt je hier: [Privacyverklaring en disclaimer](#)

To: 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted]@pzh.nl]
From: 5.1.2e [redacted]
Sent: Mon 5/13/2024 9:25:12 AM
Subject: FW: Even iets heel anders: beleid/strategie Aziatische hoornaar PZH?
Received: Mon 5/13/2024 9:25:19 AM

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e [redacted]@ridderkerk.nl. [Meer informatie over waarom dit belangrijk is](#)

Hoi 5.1.2e [redacted], ik heb begrepen dat jij en collega's bezig bent met AH;
Er zijn steeds meer experts die poneren dat het bestrijden van de Aziatische hoornaar bijna enkel negatieve effecten heeft. Zo gaan mensen ineens alle wespachtige insecten doodmeppen. Terwijl de schade door AH toch wel heel erg mee lijkt te vallen. Zie bv: [Nature Today | Leren leven met de Aziatische hoornaar](#)
Weet jij wat het huidige beleid is van PZH? En de strategie? Ik had al vernomen dat pzh de actie van vorig jaar (AH nesten verdelgen) nog niet heeft verlengd dit jaar.
Ik ben van plan om ons gemeentelijke aanpak aan te passen naar niet meer actief nesten opsporen en vooral niet meer communiceren naar het publiek om op zoek te gaan.
(overigens ook een mooi onderwerp voor ZHEN, hoe gaan we om met exoten, waarin je steeds meer ziet dat niet alle exoten zo invasief als eerst gedacht zijn en je je kan afvragen hoe zinvol het is bij sommige soorten om ze te bestrijden. 5.1.2e [redacted] neemt hem mee.)
Vriendelijke groet,

5.1.2e [redacted]
5.1.2e [redacted]
Tel : 5.1.2e [redacted] | E-mail : 5.1.2e [redacted]@ridderkerk.nl

Gemeente Ridderkerk | Bezoekadres | Koningsplein 1 | 2981 EA Ridderkerk
Ontwikkeling en beheer openbare ruimte | Buitenruimte

To: 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Thur 5/22/2025 6:29:42 AM
Subject: FW: Deadline 17.00u - graag check op feitelijke onjuistheden - artikel hoornaar
Received: Thur 5/22/2025 6:29:58 AM
[Artikel3-.docx](#)

Van: 5.1.2e
Verzonden: woensdag 21 mei 2025 16:15
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Deadline 17.00u - graag check op feitelijke onjuistheden - artikel hoornaar
5.1.2e ,

Paar opmerkingen. Vindt het trouwens niet echt een heel genuanceerd verhaal maar goed..
Wat wel fijn zou zijn als wat duidelijker naarvoren komt in het artikel dat deze soort idd een effect kan hebben op de gehouden honingbijen, landbouw en volksgezondheid. Maar dit dat vanuit de exoten verordening niet de directe reden zijn om exoten te bestrijden. Dit zit hem hoofdzakelijk op het belang om de inheemse soorten te beschermen. Vanuit dit uitgangspunt acteert PZH dan ook. Met andere woorden als het gaat om bij voorbeeld de gevaren op volksgezondheid dan is dat geen verantwoordelijkheid van de provincie. Ook zetten we als provincie liever onze middelen in op acties die meer effect hebben om bijvoorbeeld meer insecten te krijgen door het inrichten/verbteren van leefgebieden aangepast maai beheer ect.

Van: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Verzonden: woensdag 21 mei 2025 15:43
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Onderwerp: Deadline 17.00u - graag check op feitelijke onjuistheden - artikel hoornaar
Hi 5.1.2e ,
Kun jij dit conceptartikel checken op feitelijke onjuistheden?
Zie mn de geel gemarkeerde delen die ons betreffen.
Deadline is vandaag om 17.00u.
Groeten,
5.1.2e

De Aziatische hoornaar -welke kleiner is dan onze inheemse hoornaar- rukt op in Nederland, en zo ook in Schiedam en Vlaardingen. Volgens het Kenniscentrum Insecten (EIS) is de soort niet meer effectief te bestrijden en zou dat ook te duur zijn. Imkers en wetenschappers slaan echter alarm: juist nú het moment is om te handelen, stellen ze. Zonder actie dreigt niet alleen ecologische schade, maar ook risico voor volksgezondheid en voedselzekerheid.

De Aziatische hoornaar, een invasieve wespensoort afkomstig uit Zuidoost-Azië, rukt gestaag op in Nederland. Sinds de eerste waarnemingen in Zuid-Frankrijk in 2004 – vermoedelijk via geïmporteerde goederen – heeft de soort zich snel over Europa verspreid.

Inmiddels duiken er nesten op in alle Nederlandse provincies, waaronder recent in regio's als Voorne-Putten. „Omdat daar weinig mensen wonen, werd er ook minder aan aanpak gedaan“, zegt imker 5.1.2e. Het gevolg is dat de Aziatische hoornaar zich in rap tempo ook in Schiedam, Vlaardingen en omliggende regio's vestigde.

Een gebrek aan effectieve bestrijding helpt de soort volgens 5.1.2e juist vooruit. De imker stelt dat het aantal nesten al verzevenvoudigd is. “Als we nu niets doen, zitten we over twee tot drie jaar op tien nesten per vierkante kilometer”, waarschuwt hij.

Toch klopt deze constatering niet helemaal. Zo zegt bijenwetenschapper 5.1.2e 5.1.2e van Wageningen Universiteit & Research. Hij stelt dat de bestrijding van de Aziatische hoornaar zich niet richt op volledige uitroeiing, maar op het beperken van schade aan biodiversiteit en samenleving.

“Door de soort actief te onderdrukken, blijft de overlast beheersbaar en wordt verdere verspreiding vertraagd”, aldus 5.1.2e. Omdat de populatie in Nederland zich nog in een relatief vroeg stadium bevindt, is ingrijpen op dit moment effectief om escalatie in de toekomst te voorkomen. Deze fase biedt volgens de wetenschapper bovendien de mogelijkheid om ervaring op te doen en effectievere strategieën te ontwikkelen voor de omgang met deze invasieve soort.

“Hoewel de schade in Nederland momenteel nog meevalt, zijn er sterke aanwijzingen dat dit komt doordat het land zich nog in het beginstadium van de invasie bevindt.” In andere Europese landen, zoals Frankrijk en Spanje, zijn de gevolgen inmiddels aanzienlijk, met grote impact op imkerij en fruitteelt. “Deze voorbeelden tonen aan wat er mogelijk te verwachten is als de soort zich ongestoord verder verspreidt.”

Volgens het rapport *Hoe verder met de Aziatische hoornaar?* van het EIS Kenniscentrum Insecten, opgesteld in opdracht van onder andere de provincies Zuid- en Noord-Holland, is het effectieve bestrijding van de Aziatische hoornaar in Nederland inmiddels niet meer haalbaar. Zo schrijft het kenniscentrum dat effectieve beheersing alleen kan plaatsvinden als 90 tot 95 procent van alle nesten opgespoord en vernietigd wordt, wat volgens hen in de praktijk onrealistisch is.

Overheden moesten vanaf 2017 in Nederland snel optreden bij het signaleren van de Aziatische hoornaar, omdat deze invasieve soort een ernstige bedreiging zou vormen voor honingbijen en andere bestuivende insecten.

De aanpak was gericht op vroegtijdige opsporing, het melden van nesten, en het verdelgen van die nesten door gespecialiseerde bestrijdingsteams. De coördinatie hiervan lag vaak bij provincies of gespecialiseerde diensten, in samenwerking met lokale overheden, imkers en natuurbeschermingsorganisaties.

Sinds de Aziatische hoornaar is ingedeeld onder Artikel 19 van de Wet natuurbescherming, zijn provincies niet meer verplicht om de soort te bestrijden. Ze mogen nu zelf bepalen of ze ingrijpen, op basis van een kosten-batenafweging.

Op basis van het EIS-rapport besloot onder meer de provincie Zuid-Holland zich in 2024 grotendeels terug te trekken uit de actieve bestrijding, met uitzondering van gebieden boven de A12 (tussen Den Haag en Utrecht). "Het is ons beleid om de opmars richting het noorden te vertragen", aldus een woordvoerder van de provincie. "Dat we de bestrijding volledig zouden hebben stopgezet, klopt niet, maar het is wel lastig. Zelfs met nieuwe technieken kunnen we niet alle nesten verwijderen."

In de praktijk voeren veel gemeenten, waaronder Schiedam en Vlaardingen, geen actief bestrijdingsbeleid meer tegen de Aziatische hoornaar. In 2024 liet de gemeente Schiedam in een schriftelijke reactie weten dat het beleid bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) ligt, de instantie die daar eerder verantwoordelijk voor was. Nadien zijn deze taken overgedragen aan de provincies. De gemeente Vlaardingen gaf destijds aan dat meldingen van nesten via de Buitenlijn kunnen worden doorgegeven. Afhankelijk van de situatie wordt vervolgens naar een oplossing gezocht. Nu de provincie Zuid-Holland ten zuiden van de A12 is gestopt met actieve bestrijding, komt de verantwoordelijkheid in toenemende mate te liggen bij lokale imkers en vrijwilligers, een situatie die volgens critici niet houdbaar is.

De provincie schrijft op haar website dat het hun strategie is om zoveel mogelijk nesten van de Aziatische hoornaar weg te halen. Ook schrijven ze dat ze inwoners vragen om melding te maken. "We houden de situatie nauwlettend in de gaten en hebben overleg met andere provincies om te bepalen welke strategie we volgend jaar nodig hebben", zo valt te lezen op de website.

Volgens EIS kostte de bestrijding van de Aziatische hoornaar in 2024 al ruim 2 miljoen euro. Voor dit jaar verwachten zij een verzevenvoudiging van zowel de kosten als het aantal nesten, wat zou neerkomen op zo'n 14 miljoen euro. Die toename bevestigt volgens critici juist de noodzaak om in te grijpen, voordat de situatie onbetaalbaar en onbeheersbaar wordt.

5.1.2e schrijft dat de aanpak van invasieve soorten in Europa is opgebouwd in fases. In de beginfase ligt de nadruk op snelle actie om verdere verspreiding te vertragen. Daarna verschuift de focus naar het beperken van de schade. Zodra een

fase is doorlopen, treedt de volgende in werking, met nieuwe doelen en aangepaste maatregelen.

Bij nieuwe invasieve soorten is snelle reactie van groot belang. Vroege inzet biedt geen garantie op volledige beheersing, maar creëert wél tijd en ruimte. “Die tijd is nodig om kennis en ervaring op te bouwen, structuren in te richten en voorbereid te zijn op een situatie waarin de soort blijvend aanwezig is”, aldus **5.1.2e**.

Een aanpak die niet is bedoeld als snelle oplossing, maar als praktische en haalbare strategie. Juist door vroegtijdig te handelen, kan de schade aan natuur en samenleving op de lange termijn beter worden beperkt. “De suggestie dat Nederland achterloopt doordat nog actief op bestrijding wordt ingezet, negeert het feit dat dit juist past binnen de logische overgang van de ene fase naar de volgende in het Europese beleid.”

5.1.2e is gedragsbioloog en imker, gespecialiseerd in het sociale gedrag van bijen, en verbonden aan de Universiteit Utrecht. Ze vertelt dat veel imkers met verontwaardiging naar het rapport van kenniscentrum EIS kijken. Zelf dook ze direct in de literatuur, omdat er volgens haar meerdere beweringen niet kloppen.

Volgens het rapport vormt de hoornaar geen significant risico voor de volksgezondheid, behalve in het geval van laaghangende nesten. Ook schrijven ze dat biodiversiteit volgens het rapport geen sterke reden is om te bestrijden. De Aziatische hoornaar zou vooral jagen op insectensoorten die veel voorkomen.

5.1.2e wijst op onderzoek uit het Verenigd Koninkrijk waaruit blijkt dat deze hoornaars een veel breder scala aan prooien vangen, ook insecten die erg nuttig zijn. Het rapport schrijft dat de hoornaar eigenlijk alles eet, afhankelijk van wat lokaal beschikbaar is. “Ze pakken alles, de biodiversiteit gaat echt achteruit”, aldus

5.1.2e Volgens haar wordt het biodiversiteitsvraagstuk in het EIS-rapport gebagatelliseerd.

Bovendien richten Aziatische hoornaars niet alleen schade aan door bijen te vangen, maar ook door actief bijenkasten te belegeren. Ze blijven voor de ingang hangen en wachten tot bijen naar buiten komen om toe te slaan. **5.1.2e**, beleidsmedewerker biodiversiteit en Aziatische hoornaar bij de Nederlandse Bijenhoudersvereniging (NBV), deelt deze zorgen. Ze is nauw betrokken bij uiteenlopende thema's rond bijengezondheid en biodiversiteit en maakt deel uit van de Taskforce Aziatische hoornaar Nederland. “Die hoornaar blijft voor de kast zitten”, zegt **5.1.2e**. “Dat betekent dat de bijen in de kast blijven en daardoor verzwakt het volk.

Het EIS waarschuwt voor het gebruik van lokvallen, om de hoornaar mee te vangen, omdat deze vallen schadelijk kunnen zijn voor andere, nuttige insecten. Wie toch biodiversiteit als uitgangspunt neemt, zou volgens het rapport kunnen overwegen om alleen nesten in natuurgebieden aan te pakken, zoals in België gebeurt. Volgens de

imkers het begin van het probleem, maar volgens het EIS is dat een logische keuze. In gebieden waar slechts incidenteel nesten opduiken, kunnen provincies er nog voor kiezen om deze aan te pakken bij maatschappelijke onrust.

Volgens 5.1.2e kan een nest van de Aziatische hoornaar kilo's aan insecten verorberen. "Dit is directe concurrentie voor bijvoorbeeld insectenetende vogels, die het al zwaar hebben. Bovendien gebruiken leden van de Nederlandse imkersvereniging volop selectieve vallen om in het najaar en het voorjaar koninginnen te vangen, die bij goed gebruik geen bijvangst doden. Een claim dat deze veelgebruikte selectieve vallen schadelijker zijn dan de hoornaar zelf klopt niet."

Ook de impact van de Aziatische hoornaar op landbouw en economie lijkt in het rapport te worden onderschat. De hoornaar vormt namelijk niet alleen een bedreiging voor honingbijen, maar ook voor de fruitteelt. De Nederlandse Bijenhouders Vereniging schrijft op basis van waarnemingen dat de hoornaar aan zowel beschadigd als gaaf fruit zoals appels, peren, vijgen en druiven eet. Met als gevolg vraatschade. Volgens 5.1.2e geven imkers adviezen aan lokale telers, maar wordt dat bemoeilijkt door het tekort aan geld vanuit de provincie.

Het EIS stelt dat de honingbij in Nederland onder de veehouderij valt en geen wilde soort is. Hoewel de Aziatische hoornaar wel degelijk bijen vangt, zijn er volgens EIS geen aanwijzingen voor grootschalige bijensterfte. Wel schrijft het kenniscentrum dat er enige verstoring van bijenkasten en honingopbrengst kan zijn, maar dit weegt volgens het rapport niet op tegen de hoge kosten van bestrijding.

"Nederland is een wereldspeler in de export van zaaigoed, en honingbijen zijn onmisbaar voor bestuiving", aldus 5.1.2e. Het is dus volgens hem niet een kwestie van honingproductie, maar van voedselzekerheid en economische belangen. "Die belangen staan nu nog niet onder druk, maar het is zaak te voorkomen dat het zover komt."

Tot slot wijst het rapport erop dat provincies voor bestrijding afhankelijk zijn van marktpartijen. Die zullen echter niet zomaar extra personeel of middelen inzetten zonder zekerheid over opdrachten. EIS raadt aan om vóór het seizoen duidelijke afspraken te maken over het aantal nesten dat wordt opgespoord en verwijderd. En: bestrijding moet bij voorkeur zonder het gebruik van gif plaatsvinden, omdat dat in de buitenruimte meestal verboden of ongewenst is.

5.1.2e wijst ook nog op een ander mogelijk gevolg: het risico voor de volksgezondheid. Volgens 5.1.2e wordt dat risico onderschat. Zo verwijst de deskundige naar Zuid-Europa, waar een toename is te zien van het aantal steken, dus met allergische reacties en meer dodelijke incidenten tot gevolg. „Het risico neemt toe naarmate de soort zich verder verspreidt.“

Daarmee staat de bijenwetenschapper niet alleen. Ook 5.1.2e spreekt haar zorgen uit: "De Aziatische hoornaar is erg defensief. Wie te dicht bij een nest komt, loopt het risico dat de dieren een irriterende vloeistof in de richting van de ogen

spuiten. Dit kan het oogslimvlies en hoornvlies aantasten. De samenstelling van het gif kan in ernstige gevallen zelfs leiden tot nierfalen”, waarschuwt 5.1.2e

Volgens de 5.1.2e is het essentieel om invasieve soorten meteen bij aankomst aan te pakken, voordat ze zich stevig kunnen vestigen. “Het is alsof je een mooie tuin hebt, je ziet invasief onkruid opkomen, maar besluit niets te doen en het alles te laten overwoekeren, omdat je denkt dat er toch geen beginnen aan is. Dat is een vreemd argument”, aldus 5.1.2e

5.1.2e benadrukt dat de bevindingen uit het onderzoek onvoldoende onderbouwd zijn. “De auteurs schrijven dat ze het onderzoek in het najaar hebben gedaan, maar eigenlijk is dat te laat. Het is maar een beperkt deel in het seizoen.” Ze benadrukt dat het onderzoek daardoor geen compleet beeld geeft van de situatie en doortrapt is. Toch gebruikt kenniscentrum EIS juist deze gegevens als basis voor hun conclusies, wat volgens haar problematisch is.

5.1.2e sluit af door te zeggen dat de situatie in Nederland wel degelijk te managen is, maar dat wordt moeilijk als er geen middelen beschikbaar worden gesteld. Imker 5.1.2e uit Vlaardingen roept inwoners op om meldingen te blijven doen bij waarneming van de Aziatische hoornaar. “Alleen met meldingen kunnen nesten worden opgespoord en aangepakt. Samen kunnen we verdere verspreiding vertragen en schade beperken.”

Ik hoor graag je reactie.
Met vriendelijke groet,
Groet,
5.1.2e

Op 27 feb 2025, om 17:06 heeft 5.1.2e <5.1.2e@provincie-utrecht.nl> het volgende geschreven:

Beste 5.1.2e,

Excuses voor de vertragingen aan onze kant wat betreft een opdracht verlening. Het heeft onder anderen lang geduurd voor ik duidelijkheid had over verschillende zaken die wel nodig zijn om iets toe te kunnen zeggen.

Inmiddels is duidelijk geworden dat wij vanuit Provincie Utrecht het contract met [waarneming.nl](https://www.waarneming.nl) willen afsluiten voor onderstaande werkzaamheden voor het jaar 2025 (dus looptijd 01-01-2025 tot en met 31-12-2025). Daarna zal mogelijk een andere provincie het contract verder overnemen, dit is iets wat we te zijner tijd zullen moeten kortsluiten. Ik zal bij deze een officiële offerteaanvraag doen, aangezien de vorige waarschijnlijk inmiddels verlopen is en ik dit ook nodig heb voor het aanmaken van de opdracht in ons systeem.

Ik wil bij deze een officiële uitvraag doen voor een offerte voor de dienstverlening voor het jaar 2025, voor onderstaande functies binnen [waarneming.nl](https://www.waarneming.nl):

1. Faciliteren van de directie toegang voor door provincies aangewezen personen tot gevalideerde en niet-gevalideerde waarnemingen van de Aziatische hoornaar.
2. Faciliteren van toegang tot het validatieproces van Aziatische Hoornaar *Vespa velutina* en contacten met melders van Aziatische Hoornaar *Vespa velutina* voor door provincie aangewezen personen.
3. Afstemming met provincies en door provincies aangewezen personen zoals hierboven bedoeld.

Na het ontvangen en goedkeuren van de offerte zal ik de brief voor opdrachtverlening sturen waar ook de facturatiegegevens in staan.

Alvast bedankt,

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Team NEL

5.1.2e@provincie-utrecht.nl

Archimedeslaan 6 | Postbus 80300 | 3508 TH Utrecht

Ik werk van 5.1.2e

De informatie in dit bericht is alleen bestemd voor de geadresseerde. Is dit bericht niet voor u bedoeld? Dan vragen wij u om de inhoud niet te gebruiken, maar ons te informeren door het bericht te beantwoorden en daarna te verwijderen. Alvast hartelijk bedankt voor uw hulp.

De informatie in dit bericht is alleen bestemd voor de geadresseerde. Is dit bericht niet voor u bedoeld? Dan vragen wij u om de inhoud niet te gebruiken, maar ons te informeren door het bericht te beantwoorden en daarna te verwijderen. Alvast hartelijk bedankt voor uw hulp.

Provincie Utrecht

T.a.v. 5.1.2e

Postbus 80300

3508 TH Utrecht

Offerte

Monitoring Aziatische Hoornaar *Vespa velutina*

Naar aanleiding van eerdere afstemming en uw opdrachtverzoek sturen we u bij deze onze offerte betreffende de monitoring van Aziatische Hoornaar *Vespa velutina* in samenwerking met de provincies en de door hen aangewezen contactpersonen en bestrijders.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Mocht u verdere vragen en/of opmerkingen hebben, dan kunt u contact opnemen met uw contactpersoon.

De contactpersoon voor deze offerte is 5.1.2e bereikbaar per e-mail op 5.1.2e [@observation.org](mailto:5.1.2e@observation.org).

Aanleiding

Waarneming.nl is het meest gebruikte invoerportaal voor biodiversiteitswaarnemingen door burgers en professionals in Nederland. Waarneming.nl is onderdeel van Observation.org, dat wordt gebouwd en beheerd door Stichting Observation International.

De Aziatische Hoornaar *Vespa velutina* is een invasieve exoot die zich in recente jaren in Nederland heeft gevestigd, en die door provincies actief wordt gevolgd en/of bestreden.

In overleg met vertegenwoordigers van de diverse provincies is vastgesteld dat aanvullende functionaliteit op het platform Waarneming.nl bijdraagt aan de doelstellingen van de provincies met betrekking tot de monitoring en de bestrijding van de Aziatische Hoornaar.

In deze offerte doen wij een voorstel om de betreffende functionaliteit en dienstverlening van 1 januari 2025 tot en met 31 december 2025 beschikbaar te stellen aan door de provincies aangewezen personen.

Werkzaamheden en diensten

De werkzaamheden en diensten worden uitgevoerd door het team van Observation.org, dat door Stichting Observation International wordt gebouwd en beheerd.

De zaken hieronder beschreven als “Werkzaamheden provincies” moeten tijdens het project door medewerkers van provincies worden geleverd.

Functionaliteit

Werkzaamheden Observation

- Faciliteren van directe toegang voor door provincies aangewezen personen tot gevalideerde en niet gevalideerde waarnemingen van Aziatische Hoornaar *Vespa velutina*.
- Faciliteren van toegang tot het validatieproces van Aziatische Hoornaar *Vespa velutina* en contacten met melders van Aziatische Hoornaar *Vespa velutina* voor door provincie aangewezen personen.
- Afstemming met provincies en door provincies aangewezen personen zoals hierboven bedoeld.
- Projectleiding en administratie.

Werkzaamheden provincies

- Aanwijzen van personen voor monitoring en bestrijding van Aziatische Hoornaar *Vespa velutina*.
- Plannen van overleg voorjaar 2025 en najaar 2025.

Projectaanpak

Communicatie

Aanwijzing van personen zoals bovenstaand bedoeld wordt door Observation.org getoetst bij de provincies.

Evaluatie geschiedt op basis van door de provincies te plannen overleggen in voorjaar 2025 en najaar 2025.

Oplevering

Na mutaties in aangewezen personen zullen de wijzigingen in het platform binnen 5 werkdagen worden doorgevoerd..

Looptijd

De werkzaamheden starten direct na opdrachtverlening en lopen tot en met 31 december 2025.

In de evaluaties zoals hierboven benoemd zal eventuele verlenging van de opdracht na 31 december 2025 aan de orde komen.

Begroting

De werkzaamheden zijn als volgt begroot:

Onderdeel	Uren	Tarief	Kosten
Technisch beheer (2u per maand)	24	5.1.2f	5.1.2f
Functioneel beheer (2u per maand)	24	5.1.2f	5.1.2f
Gebruikersondersteuning (3u per maand)	36	5.1.2f	5.1.2f
Overleg en communicatie	10	5.1.2f	5.1.2f
Projectleiding en administratie	6	5.1.2f	5.1.2f
Totaal	100		5.1.2f

De totale kosten zijn EUR 10.000 excl. BTW.

Kostenoverschrijding

Op basis van de ons verstrekte informatie menen we de opdracht met de in deze offerte beschreven capaciteit, en dus binnen de opgegeven begroting, te kunnen afronden.

Observation brengt geen kosten anders dan hierboven begroot in rekening bij opdrachtgever, tenzij opdrachtgever hiervoor expliciet toestemming heeft gegeven.

Indien Observation op enig moment vermoedt dat er reden is om aanvullende kosten in rekening te brengen, dan zullen we in gesprek gaan met opdrachtgever teneinde hier in goed overleg een oplossing voor te vinden.

Meerwerk

Meerwerk kan ontstaan door verzoeken van opdrachtgever die afwijken van hetgeen beschreven is in deze offerte.

Observation zal een verzoek dat buiten de offerte valt direct melden bij opdrachtgever, en met opdrachtgever in gesprek gaan om in goed overleg een oplossing te vinden.

Meerwerk wordt altijd in een aanvullende opdracht vastgelegd. Mocht opdrachtgever besluiten om een opdracht voor meerwerk te geven, dan zal Observation hiervoor een vergelijkbare tarieven als in deze offerte rekenen.

Facturatie

Facturatie geschiedt op basis van 100% bij opdrachtverlening.

Geldigheid en ondertekening

Deze offerte is geldig tot en met 10 maart 2025.

Namens Stichting Observation International,

.....

5.1.2e directeur
Aarlanderveen, 28 februari 2025

Voor goedkeuring, namens Provincie Utrecht,

.....

.....

To: 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Mon 3/31/2025 8:16:27 PM
Subject: FW: Concept rapport 2024 Aziatische hoornaar
Received: Mon 3/31/2025 8:16:32 PM
[Rapport zoeken en bestrijden Aziatische hoornaar 2024 - Zuid holland concept - 30-3-2025.docx](#)

Wil je even meelezen **?

Van: 5.1.2e
Verzonden: maandag 31 maart 2025 21:53
Aan: 5.1.2e ; Natuurlijkrob Info
Onderwerp: Concept rapport 2024 Aziatische hoornaar
Hoi 5.1.2e,
Bij deze het concept rapport seizoen 2024.
Zou je deze door willen lezen en je op en aanmerkingen door willen geven.

Dan kan ik die bekijken en kunnen we het rapport definitief maken.
En misschien een datum plannen om rapport en zo een keer live te bespreken,
en om te kijken wat er aan komend seizoen de planning is.
Groetjes 5.1.2e
NatuurlijkRob
5.1.2e

Bestrijden en zoeken van nesten Aziatische hoornaars in Zuid Holland

Rob Voesten

recht van:

**provincie
Zuid-Holland**

Status uitgave	Eerste concept
Openbaar/ confidentieel	Openbaar
Rapportnummer	NatuurlijkRob 2025-01
Datum uitgave	31 Januari 2025
Titel	Bestrijden en zoeken van nesten Aziatische hoornaars in Provincie Zuid Holland.
Auteur	5.1.2e
Illustraties en foto's	
Foto's voorblad	Aziatische hoornaar met een Robor zender (links); Team NatuurlijkRob (midden); verwijderen van nest met de hoogwerker (rechts).
Bron kaartmateriaal	
Aantal pagina's	27 pagina's inclusief bijlages
Naam opdrachtgever	Provincie Zuid Holland
Contactpersoon	5.1.2e
Wijze van citeren	R. Voesten, 2024. Bestrijden en zoeken van nesten Aziatische hoornaars in Zuid Holland. NatuurlijkRob, Siebengewald.

NatuurlijkRob is niet aansprakelijk voor eventuele schade, alsmede voor schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden en/ of de gegevens die verkregen zijn uit dit onderzoek.

© NatuurlijkRob | Provincie Zuid Holland

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever en is haar eigendom. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm, het internet, of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever dan wel NatuurlijkRob, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
1. Inleiding	5
1.1 Aanleiding en probleemstelling	5
1.2 Gebiedsbeschrijving	7
1.3 Dankwoord	7

2. Materiaal & Methode	8
2.1 Verkrijgen van meldingen en deze valideren	8
2.2 Opsporen van nesten	9
2.2.1 Meldingen	9
2.2.2 Wiekpot methode	9
2.2.3 Telemetrie	10
2.3 Bestrijding	11
2.3.1 Diepvriezen	11
2.3.2 Opzuigen en nest in diepvriezer vanaf de grond en hoogwerker (e.a.)	11
2.3.3 Opzuigen vanaf de grond.	11
2.3.4 Mechanische bestrijding met diatomeeënaarde en perslucht met een lans	12
3. Resultaten	13
3.1 Voorlichting	13
3.2 Meldingen	13
3.3 Gevangen koninginnen	14
3.4 Gevonden nesten	14
3.5 Ervaringen met de wiekpot methode: oplossingen en honingraat	15
3.6 Ervaringen met telemetrie	16
3.7 Meldingen met open eindjes	16
3.8 Bestrijden nesten	17
3.8.1 Ervaringen met bestrijden nesten	17
3.8.1 Problemen die we tegen zijn gekomen tijdens bestrijding	19
4. Discussie en conclusies	20
4.1 Verhogen van efficiëntie	20
4.2 Gebruikte zoekmethodes effectief	20
4.3 Afweging van behandelingsmethodes	21
4.4 Meer mensen actief krijgen	21
4.5 Opvallende concentraties	22
4.6 Communicatie	24
5. Literatuur	25
Bijlage 1: Gevonden primaire en secundaire nesten Limburg	26
Bijlage 2 kaartjes die we uit delen. Voor en achterkant.	28

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en probleemstelling

De introductie van de Aziatische hoornaar was in Frankrijk in 2004, deze is onopzettelijk meegenomen met een scheepslading uit China (Slikboer en Zeegers, 2021), en dit heeft geleid tot een significante verspreiding in Frankrijk, Spanje, België,

en later ook in Nederland, waar hij voor het eerst in 2017 werd waargenomen in Zeeland. Deze invasieve soort vormt een bedreiging voor inheemse flora en fauna, veroorzaakt overlast in de imkerij en vormt in sommige gevallen zelfs een gevaar voor mensen, vooral in de nabijheid van de nesten.

De Aziatische hoornaar heeft zich gestaag verspreid in Nederland, voornamelijk in de zuidelijke provincies, en is dit jaar voor het eerst in alle provincies van Nederland waargenomen en bestreden. Provincie Zuid Holland ervaart groeiende overlast van deze invasieve exoot.

Kenmerkend kleiner dan de Europese hoornaar, onderscheidt de Aziatische hoornaar zich door een zwart borststuk en gele uiteinde van de poten (in tegenstelling tot de bruinrode tinten bij de Europese variant). De levenscyclus van een Aziatische hoornaar begint in het voorjaar met een bevruchte koningin die een nest bouwt. De koningin doet in de eerste weken het werk van een werkster door te jagen en het broed te verzorgen. Als de eerste werksters geboren zijn legt de koningin deze taken neer. Werksters jagen op insecten, verzorgen larven en breiden het nest uit. Na de werksters komen mannetjes en koninginnen uit. In de herfst vliegen honderden koninginnen uit om te paren en verspreiden zich voor de winter, waarna ze het volgende jaar nieuwe kolonies stichten. De overvloed aan nieuwe koninginnen heeft bijgedragen aan de snelle verspreiding van de soort over Europa (Husemann et al., 2020).

Onderzoek toont aan dat de Aziatische hoornaar een ernstige bedreiging vormt voor insecten en dus voor de biodiversiteit. Een gemiddelde kolonie Aziatische hoornaars eet in een jaar meer dan 97.000 prooien ter grootte van een honingbij, wat neerkomt op 11,2 kg insecten, waaronder honingbijen (38,1%), vliegen (29,9%), sociale wespen en andere insecten (19,7%) (Rome et al., 2021).

Effectieve bestrijding richt zich op het vroegtijdig aanpakken van hoornaar koninginnen vóór de ontwikkeling van werksters (november-mei). Verdere bestrijding omvat de aanpak van embryonale en primaire nesten (mei-juni) en secundaire nesten (juni-december) om verspreiding te voorkomen (Soete, 2021; VBI/Vespawatch, 2022). Werksters vliegen tot 2 km van het nest, wat de mogelijkheid biedt om door terug volgen het nest te lokaliseren (Slikboer en Zeegers, 2021).

Het onderscheid tussen Aziatische en Europese hoornaar wordt vaak verward, wat de noodzaak benadrukt voor voorlichting, Webinars, en lezingen om observaties te melden en bewustwording te vergroten.

Vanaf 2021 is NatuurlijkRob betrokken geweest bij een pilot om ervaring op te doen met het efficiënt lokaliseren en verwijderen van nesten, bij voorkeur zonder het gebruik van pesticiden.

De aanpak van deze pilot bleek een succes, waardoor veel provincies deze aanpak hebben overgenomen. In alle provincies (met uitzondering van Zeeland) zijn dit jaar op de deze manier nesten gelokaliseerd en verwijderd door Team NatuurlijkRob.

De meeste secundaire nesten zijn verwijderd met stofzuiger en daarna zijn ze in de vriezer geplaatst. Primaire nesten zijn verwijderd met vriesspray en stofzuiger. Tevens is er geëxperimenteerd met het inspuiten van scheerschuim, alvorens de nesten zijn verwijderd.

Primaire nesten zijn dit jaar veelvuldig weggehaald en in de vriezer gestopt door lokale imkers. Dit nadat het nest was gevalideerd op waarneming.nl. Door de vele lezingen over de Aziatische hoornaar is er een groeiende groep mensen die actief op zoek gaat en primaire nesten verwijderd.

Secundaire nesten zijn over het algemeen weggehaald met een hoogwerker en stofzuiger, ook hier werd scheerschuim in de invliegopening gespoten. Daarna werden de nesten met vriesspay verdoofd, en vervolgens in een plastic bak in de vriezer gestopt.

Wanneer een nest onbereikbaar bleek voor de hoogwerker is er gebruik gemaakt van een AirAdik-lans. Door deze mechanische bestrijding word er gebruik gemaakt van Diatomeeënaarde en het nest van binnen uit gezandstraald. Na deze behandeling word het hele nest uit de boom gestoten. Mocht de koningin de behandeling overleven moet ze helemaal opnieuw begingen. De meeste van deze nesten hebben we binnen 6 weken nog een 2de keer behandeld en verwijderd. We kunnen met deze methode tot 37 meter hoogte van af de grond.

Nesten die zich in een gebouwen bevonden, werden behandeld met Permas-D (werkzame stof: Permetrin). Om te voorkomen dat er veel Aziatische hoornaars met gif in de omgeving terecht komen, werden eerst met de stofzuiger zo veel mogelijk Aziatische hoornaars op gezogen en daarna het nest in te spuiten met Permas-D.

Er is bekend dat enkele nesten zijn behandeld door externe bedrijven, maar de exacte methoden zijn onbekend. Op sommige locaties zijn geen Aziatische hoornaars meer aangetroffen, wat mogelijk te wijten is aan interventies van externe bedrijven.

1.2 Gebiedsbeschrijving

De opdracht heeft plaatsgevonden in de Provincie Zuid Holland. Overal waar een (te valideren) melding van een Aziatische hoornaar was, is er getracht er zo snel mogelijk te zijn om te zoeken naar het nest. Vanaf september hebben we alleen nog nesten weggehaald, en zelf niet meer actief gezocht naar nesten. Hierbij hebben we de lokale zoekgroepen zoveel mogelijk ondersteund in hun zoektocht door mee te kijken en advies te geven.

Wij hebben het hele seizoen als streven gehad om een gevonden nest binnen 5 werkdagen weg te halen. Dit is in bijna alle gevallen gelukt.

Daarnaast is in samenwerking met alle andere provincies (behalve Zeeland) ook daar het Aziatische hoornaar probleem aangepakt. Op dezelfde manier als hier boven beschreven.

1.3 Dankwoord

Zonder de tomeloze inzet van alle mensen die alert waren op het mogelijk voorkomen van de Aziatische hoornaar was het onmogelijk om alle nesten te vinden en bestrijden. Ik bedank deze mensen voor het doorgeven van hun waarnemingen met foto's. (zonder foto's blijken waarnemingen nauwelijks te valideren.)

5.1.2e (werkzaam bij de Provincie Zuid Holland) word bedankt voor zijn betrokkenheid vanuit hun opdrachtgeverschap en het gegeven vertrouwen.

En zeker niet te vergeten mijn team wat mij dit jaar ontzettend goed geholpen heeft.

5.1.2e voor haar inzet in het aansturen van de zoekgroepen, het valideren van de waarneming en het contact legde met de melders.

5.1.2e
Girao, 5.1.2e en 5.1.2e, voor het bestrijden en helpen met het opsporen van de nesten.

De firma Robor voor de fijne samenwerking om een goed product op de markt te brengen waarmee we weer een flinke stap in de goede richting zetten. In het opsporen en bestrijden van de Aziatische hoornaars.

Zeker wil ik ook alle vrijwilligers die mij op wat voor manier dan ook geholpen hebben in het veld bedanken. De mensen die mee hebben geholpen met zoeken naar Aziatische hoornaars en hun nesten in de omgeving van gevalideerde waarnemingen, en mensen die nesten hebben gevonden en ook hebben gemeld. En iedereen die een of meerdere dagen met mij op pad is geweest om te leren hoe het opsporen en bestrijden in zijn werk gaat.

Tot slot wordt iedereen bedankt voor hun hulp bij het onschadelijk maken van de nesten. Dit draagt bij aan het beheersen van problemen in de komende jaren.

2. Materiaal & Methode

2.1 Verkrijgen van meldingen en deze valideren

Voor de bestrijding van de Aziatische hoornaar is het van groot belang dat zoveel mogelijk mensen waarnemingen van deze soort melden, en helpen bij het zoeken naar nesten. Met deze hulp kan de verspreiding en verdichting van deze invasieve exoot worden beperkt, wat tevens leidt tot vermindering van overlast. Waarnemingen kunnen worden gemeld met foto via waarneming.nl/go/vespa-velutina/. Het aanmaken van een account is hiervoor niet nodig. Helaas bleek dat het verschil tussen een Europese hoornaar en een Aziatische hoornaar, en andere insecten van vergelijkbare grootte, voor veel mensen moeilijk vast te stellen was.

Voor het verkrijgen van waarnemingen zijn er drie deels overlappende groepen mensen te onderscheiden: burgers, natuurliefhebbers en imkers. Alle drie de groepen zijn essentieel voor het opsporen van de nesten.

Burgers zien Aziatische hoornaars in hun tuin op fruit, rijpe bessen en druiven, evenals nectar drinkend op bloemen zoals klimop. Ze kunnen koninginnen vangen en invriezen. Hier zitten vaak primaire nesten in schuurtjes of vogelkastjes, of er zitten nesten in de spouwmuur of klimop. Een secundair nest zit vaak in de achtertuin in een boom. Zij verwarren de Aziatische hoornaars het vaakst met ander insecten soorten, door gebrek aan kennis van de soort.

Natuurliefhebbers zien Aziatische hoornaars jagen, foerageren op bloemen of fruit, of vinden nesten. De meesten zijn bekend met [Waarneming.nl](https://waarneming.nl), wat enorm helpt. Rome et al. (2021) laten zien dat Aziatische hoornaars een zeer divers dieet hebben en ook schade kunnen toebrengen aan lokale (zeldzame) insectenfauna.

Imkers ervaren vooral hinder van jagende Aziatische hoornaars voor hun bijenkasten, wat leidt tot verlies van honing, dode bijen en stress bij de bijen, wat uiteindelijk resulterend in volkssterfte (Requier et al., 2019). Een groot deel van de imkers neemt het probleem van de Aziatische hoornaar serieus en houdt nauwlettend toezicht op hun kasten. Veel imkers hebben Aziatische hoornaars gemeld, en geholpen met zoeken. Sommigen waren zelfs zo toegewijd dat ze met slechts enkele aanwijzingen het gezochte nest vonden. Er is echter ook een kleinere groep imkers die hun eigen weg gaat, waardoor soms niet goed wordt opgelet bij de kasten, niets wordt gemeld of er niet wordt gezocht naar het nest. In sommige gevallen worden Aziatische hoornaars bij de kasten gedood, wat het zoeken (en vinden) van nesten vertraagt.

2.2 Opsporen van nesten

Na het verkrijgen van gevalideerde meldingen word gekeken of het nest in de buurt is door naar vlieggedrag van dieren te kijken. Daarna worden enkele methodes ingezet om nesten te vinden. Deze worden hieronder beschreven.

2.2.1 Meldingen

Het meest eenvoudige zijn de meldingen die door mensen gedaan worden van nesten die zij gevonden hebben in bomen, nestkasten dan wel gebouwen. Deze zijn gevalideerd en zo nodig bezocht en opgeruimd

2.2.2 Wiekpot methode

In Vlaanderen is sinds 2020 de wiekpot methode in gebruik. (Vespawatch, 2020). Een wiekpot is een glazen pot gevuld een lokstof, (zoals een mengsel van zoete witte wijn, bier en suiker in de verhouding 1:1:1). In de deksel zit een 4mm groot gat met een lont (wiek van stof) gevuld met lokstof die op ooghoogte wordt opgehangen. Door Aziatische hoornaars individueel te merken met kleurcodes, kan de vliegrichting worden bepaald. Door het dier op de wiekpot weer los te laten, kan de vliegrichting en de tijdsduur totdat het dier weer terug is op de wiekpot worden getimed. Beschreven is dat hierbij 1 minuut gelijk staat aan het nest op 100 meter afstand; Dit geldt echter alleen bij de eerste 2 minuten. Onze standaard regel is nu;

<1 minuut dan sta je min of meer onder het nest. Dan zit die binnen de 100 meter

<2 minuten dan tel je 100 meter per minuut.

>2 minuten dan tel je 120 meter per minuut

>9 minuten dan tel je 130 meter per minuut

Door wiekpotten dan wel dieren te verplaatsen kan het zoekgebied van het nest worden verkleind.

Links: een wespenval met stuk nest op de val. Midden links: helpen met nesten o sporen. Midden Rechts: soms is het een hele uitdaging om zonder al te veel te slopen bij een nest te komen. Rechts: een nest waarvan de ingang met scheerschuim is dicht gemaakt.

2.2.3 Telemetrie

De methode telemetrie is in 2018 succesvol beschreven door Kennedy et al (2019) voor de vondst van meerdere nesten. In 2020 is dit voor het eerst door de gebroeders Borre ingezet in Nederland (Berkhout, 2020).

Het zendertje moet aan de taille geknoopt worden. Het dier wordt vast gezet op een speciaal ontworpen "plankje". Vervolgens wordt er een dun draadje over de taille gedaan, en wordt de geactiveerde zender vastgeknoopt aan het lichaam. Het zendertje zendt een hoogfrequent signaal uit dat ontvangen kan worden met een antenne en ontvanger. Tussen de vangtijd en het loslaten van een dier zit vaak ongeveer één uur. Na het loslaten kan het vaak secundaire nest gelokaliseerd worden.

Dit jaar is er een nieuw systeem van de firma Robor op de markt gekomen. We hebben dit systeem goed getest dit voorjaar en daardoor zijn er heel veel extra nesten gevonden. Het systeem werkt een stukje anders dan het oude bekende systeem. Door goed te luisteren naar ons commentaar is er een makkelijk en diervriendelijk systeem ontwikkeld. Nu kunnen de hoornaars binnen 1 minuut gezenderd worden. De zenders zijn rond de 0,15 gram maar met een kortere antenne, waardoor de hoornaar nog makkelijker terug vliegt naar het nest. Doordat de zenders contact zochten met een iPhone werd op die manier de locatie van de zender doorgegeven. Waardoor heel makkelijk in de app te zien was waar men moest zoeken. De zoektijd een flink stuk is geworden. Als de Aziatische hoornaar volgens verwachting vliegt is het nest meestal binnen 1 a 2 uur gevonden.

Dit is een systeem wat makkelijk door de vrijwilligers toe gepast kan worden. En met een kleine cursus zeker. In Overijssel is dit seizoen getest met vrijwilligers. Daar waren ze super fanatiek. De meeste nesten waren binnen een week gevonden na dat de eerste melding van een werkster. Zenders kunnen voor meerder nesten gebruikt worden als er wat tijd ingestopt word deze terug te vangen op de wiekpot want de batterijen zijn oplaadbaar. Bijvoorbeeld 1 zender groep vond met 4 zenders 14 nesten.

2.3 Bestrijding

2.3.1 Diepvriezen

Koninginnen, embryonale nesten en primaire nesten in vogelkastjes kunnen verzameld worden, eventueel in een potje dan wel een plastic box. Door ze minimaal 48 uur in een vriezer te stoppen bij -18 graden worden de Aziatische hoornaars gedood.

2.3.2 Opzuigen en nest in diepvriezer vanaf de grond en hoogwerker (e.a.)

Voor deze methode trekt een persoon een hoornaarpak aan inclusief helm met vizier. Met een rugzak accustofzuiger van Milwaukee type M18 Fuel Backpack Stofzuiger worden vanaf de grond of vanuit een hoogwerker tot 27 meter de Aziatische hoornaars in het nest opgezogen. Door de ingang van de nesten met scheerschuim af te sluiten kunnen de hoornaars niet meer uit het nest komen. Daarna worden zo goed als alle hoornaars opgezogen. Dan koelen we het nest met vriesspray zodat als we er een gat in stoten niet alle hoornaars weg vliegen. Het nest wordt afgezaagd en in een plastic bak gedaan. Deze wordt afgesloten met Ducktape. Vervolgens wordt er nog een wespenval met een stuk nest in de boom achter gelaten, dit om de achtergebleven Aziatische hoornaars weg te vangen zo dat die geen overlast veroorzaken in de omgeving.

Het nest gaat vervolgens in een vriezer (-18 graden Celsius) voor minimaal 48 uur, dit doodt de koningin en de rest van het volk gifvrij. Door de cilinder van de backpack stofzuiger met vriesspray in te spuiten, worden de opgezogen dieren verdoofd, zodat het overgieten in een apart bakje zonder moeite gaat. Ook deze gaan daarna de vriezer in.

2.3.3 Opzuigen vanaf de grond.

Er is dit jaar ook geëxperimenteerd met een stofzuigervariant waarbij vanaf de grond het nest wordt aangeprikt en opgezogen. Hoewel dit een snelle en effectieve methode lijkt, worden hierbij lang niet alle hoornaars die aanwezig zijn in het nest opgezogen. Kijkende hoeveel moeite wij moeten doen als we met de hoogwerker bij het nest staan en zelfs dan krijgen we niet alle Aziatische hoornaars opgezogen. Doordat het nest tijdens het verwijderen uit elkaar valt hebben veel Aziatische hoornaars de mogelijkheid om weg te vliegen, en kan het zijn dat de koningin het nest verlaat om ergens anders opnieuw te beginnen. Deze "rednesten" moeten vervolgens gelokaliseerd worden en opnieuw verwijderd, wat extra werk oplevert.

Wij kiezen er op dit moment voor om nog niet op deze manier de nesten te verwijderen aangezien wij de resultaten nog onvoldoende vinden.

2.3.4 Mechanische bestrijding met diatomeeënaarde en perslucht met een lans

Omdat enkele nesten onbereikbaar blijven voor een hoogwerker maken we hier gebruik van een lans uitbreidbaar tot 37 meter van AirAdik. Hiermee is dit jaar steeds meer ervaring opgedaan. Als middel is Diatomeeënaarde voor mechanische bestrijding gebruikt. Door de 5bar luchtcompressie wordt daarmee het chitinepantser kapot gemaakt, (soort van zandstralen) waardoor de Aziatische hoornaars het niet overleven. Daarna wordt het nest meteen uit de boom gestoten. Deze stukken worden weer zoveel mogelijk verzameld en in de vriezer geplaatst. De overgebleven Aziatische hoornaars zullen een red nest bouwen, vaak op de plek van het oude nest omdat we de bovenkant laten hangen. Daarom zijn de meeste nesten dan ook voor een 2de keer een week of 6 later behandeld. De koningin is dan als het goed is al gedood. Wij kiezen er voor omdat er nog steeds een nest hangt met activiteit, wat voor onrust kan zorgen. Om deze reden doen we nog een 2de behandeling na ongeveer 6 weken. Omdat de koningin en al het broed verdwenen is het nest ten doden opgeschreven. Maar mocht de koningin de eerste behandeling het toch overleven dan wordt ze de 2de keer nog een keer mee gepakt. En dan is het vaak te laat in het seizoen om nog succesvol jongen koningen groot te bergen.

Links: een bak van een ketel die helemaal vol zat met Aziatische hoornaars. Midden links: bestrijding van nest Aziatische hoornaars met de hoogwerker. Midden rechts: achtergebleven hoornaars opzuigen die een voordeur hadden uit gekozen om zicht te verzamelen. Recht: soms was het een heel eind lopen om bij een nest te komen. Gelukkig zijn er kruitwagens.

3. Resultaten

3.1 Voorlichting

Door gedurende het hele jaar informatie te delen via de Facebookgroep Opsporing Aziatische hoornaars Nederland, hebben we mensen aangespoord meldingen te doen en betrokken te zijn bij zoekacties. Bovendien heb we op diverse voorlichtingsavonden presentaties gegeven, waarin we gedurende 2 uur informatie verstrek over de Aziatische hoornaar. Tevens hebben we visite kaartjes van Aziatische hoornaar die we overal en nergens uit delen. Hierop kunnen mensen snel het verschil tussen de Aziatische hoornaar, Europese hoornaar en Stadsreus zien. Hier staat ook een QR-code op zodat mensen makkelijk een Aziatische hoornaar kunnen melden. (Bijlage 3) Daarnaast hebben diverse media (krant en tv) een dag meegelopen om daarna over de Aziatische hoornaar te berichten. Dit leverden veel nieuwe waarnemingen op. Dit hebben we in eerdere jaren voor namelijk alleen met lokale media gedaan maar dit jaar ook een aantal keer met landelijke media.

3.2 Meldingen

Doordat het aantal meldingen van Aziatische hoornaars storm liep, bleek het onmogelijk alle misdeterminaties aan te passen. Deze zijn dan ook als "afgekeurd" de boeken in gegaan. Alle waarnemers die geen foto bij een ingevoerde waarneming hadden geplaatst, zijn in het begin ook gemaild. Helaas leverde dit sporadische een nieuw aanknopingspunt op. Meldingen met foto's zijn verreweg de beste manier, omdat foutdeterminaties veel blijken voor te komen. Bijkomend voordeel is dat tevens kan het geslacht van de Aziatische hoornaar geverifieerd kan worden. Niet alle waarnemingen van losse individuen zijn na gemaild omdat het er op den duur te veel waren.

Tabel 1: Aantal nesten per provincie per maand (Januari is 2025)

Aziatische hoornaar nesten - per Provincie en Melding maand

Sum of Aantal	Column											Grand
Row Labels	Jan	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec	Total	
Noord-Brabant	7	22	97	34	54	91	70	155	149	54	733	
Zeeland		10	82	40	41	48	64	104	42	39	470	
Limburg	1	6	35	13	19	26	39	74	53	20	286	
Gelderland		4	15	7	4	21	26	58	12	14	161	
Zuid-Holland	1	6	11	9	6	8	14	29	34	12	130	
Utrecht		4	8	11	7	2	10	17	26	3	88	
Overijssel			4	5	8	17	15	6	5		60	
Noord-Holland		1	4	1	2	1	9	13	3	1	35	
Flevoland		1				1	3	11	8	1	25	
Drenthe		2	1	1	1	2	11	6			24	
Groningen			1			4	3	5	1	1	15	
Friesland			1		2	2	1				6	
Grand Total	9	56	259	121	144	223	265	478	333	145	2,033	

Bronnen: Michelle Smeets/Natuurlijk Rob, waarneming.nl, Zeeland AH taskforce

3.3 Gevangen koninginnen

We hebben in het voorjaar actief meldingen van koninginnen beantwoord en het advies gegeven de koninginnen te vangen en ze in de vriezer te stoppen. Hier mee zijn in 2024 in Zuid Holland 36 koninginnen gevangen en gedood de eerste was op 7 April, de piek lag in de laatste 2 weken van april en eerste 2 weken van mei.

3.4 Gevonden nesten

In totaal zijn er 130 primaire dan wel secundaire nesten gevonden in Zuid Holland. Er zijn er 40 verwijderd en zijn er 90 blijven hangen. Hier zitten ook nest bij die door de gemeente verwijderd zijn.

Bijlage 1 geeft de locaties aan voor de provincie Zuid Holland weer.

Tabel 2: Methodes die zijn ingezet om nesten van Aziatische hoornaars te bestrijden. Let op zitten paar dubbele locaties is omdat primair en secundair nest gevonden is.

	Zuid Holland			Totaal
	Koningin gedood	Primair	Secundair	Subtotaal
Hoogwerker			15	15
Lans			3	3
Vriezer	36			36
Stofzuiger				0
Gif		1		1
totaal	36	1	18	55

Tabel 3: Koninginnen en gevonden nesten en hun locaties.

	Zuid Holland			Totalen
	Koningin gedood	Primair	Secundair	Subtotaal
Boom			18	18
Gebouw		1		1
Nestkast				0
Struiken				0
Compostbak				0
Niet van toepassing	36			36
Subtotaal	36	1	18	55

3.5 Ervaringen met de wiekpot methode: oplossingen en honingraat

Wanneer er een locatie is waar Aziatische hoornaars aan het drinken zijn op bijvoorbeeld klimop, dan blijken Aziatische hoornaars vrij eenvoudig op een wiekpot over te kunnen schakelen. Onze ervaring is dat trappit beter werkt en gemakkelijker gevonden wordt dan een Bier/witte wijn/suiker mengsel. Door trappit te gebruiken in een plantenspuit en het rond de wiekpot een beetje te vernevelen worden de potten nog sneller gevonden. Door een gat te maken van 4 mm waar het lont door past met een gaatje van 1 mm er naast kan de druk van de pot als die bijv. opwarmt. Dit zorgt ervoor dat de pot niet leegloopt. Zorg er om deze reden ook voor dat de lont niet over de rand van het deksel hangt.

Door meldingen van imkers en eigen ervaring dat er veel Aziatische hoornaars afkomen op uitgeslingerde honingraat en afgeschepte zegelwas, wordt dit ook op sommige locaties gebruikt.

Links: bestrijding met Lans en Diatomeeënaarde. Midden: secundaire nest met scheerschuim net uit de boom gehaald. Recht: de vriezer vol met nesten Aziatische hoornaars

3.6 Ervaringen met telemetrie

Dit jaar is er weer veel ervaring met telemetrie op gedaan. We zijn sneller en handiger geworden in het opsporen van de nesten aan de hand van telemetrie. Hierdoor kan steeds vroeger begonnen worden met zenderen van Aziatische hoornaars.

Wij werken met de lowland tag zenders uit België. Dit zijn de voor ons bekende zenders, die we de afgelopen jaren gebruikt hebben. Deze zenders zijn ook iets aangepast, maar door veel ruis op de lijn zijn deze soms lastig te volgen. Ook is het aanbrengen van de zenders redelijk specialistisch. Dit systeem kan men niet zomaar gebruiken zonder te weten wat men doet.

Tevens hebben we dit jaar een nieuw zendersysteem van Robor getest. Deze zenders zijn door iedereen die durft redelijk makkelijk aan te brengen. Daarnaast zijn deze zenders makkelijk terug te vinden doordat de Aziatische hoornaar via een app precies gevolgd kan worden. Dit is een groot voordeel t.o.v. de bestaande zenders. Hierdoor is het voor iedereen makkelijker om een nest op de sporen en wordt dit minder specialistisch werk.

Dis systeem werkt via de Apple "find my phone" functie. Het grote nadeel hiervan is dat er geen gebruik meer gemaakt mag worden van deze functie tenzij er een dure licentie wordt aangeschaft. Daarnaast moeten de zenders iets worden aangepast waarna ze te zwaar worden. Er wordt door Robor gewerkt aan een oplossing. Dat zal dit voorjaar door ons getest gaan worden.

3.7 Meldingen met open eindjes

Doordat er dit jaar behoorlijk wat meldingen waren in Limburg en Noord Brabant zijn er meerdere open eindjes waar nog Aziatische hoornaars gezeten hebben.

Er zijn een aantal plaatsen in Zuid Holland waar nog nesten zijn blijven hangen 90 stuks. De meeste zitten onder de A12 waar we geen nesten weg hebben gehaald in opdracht van de Provincie Zuid Holland. Hier hebben we wel voor een diverse gemeenten nesten bestreden.

3.8 Bestrijden nesten

3.8.1 Ervaringen met bestrijden nesten

Volgens team NatuurlijkRob is tot op heden de meest effectieve manier van nesten verwijderen de nesten volledig weghalen m.b.v. een stofzuiger en de nesten daarna invriezen.

Voor nesten laag bij de grond, is dit jaar vriesspray in combinatie met een accustofzuiger of een vlindernet gebruikt. Door de vriesspray worden de Aziatische hoornaars in het nest afgekoeld, waardoor er voldoende tijd is om ze veilig uit de struik te verwijderen. In het geval van nesten in vogelhuisjes hebben we de invliegopening afgeplakt met tape, het nest in een plastic box gestopt en vervolgens in de vriezer geplaatst.

Bestrijden en zoeken van nesten Aziatische hoornaars in Zuid Holland.

Nesten op grote hoogte die bereikbaar waren met een bus-hoogwerker van 27 meter, zijn verwijderd met behulp van de hoogwerker in combinatie met een accustofzuiger. Bij aankomst bij het nest proberen we zo snel mogelijk de ingang van het nest af te sluiten. Daar is dit jaar scheerschuim voor gebruikt. Een takkenschaar of accu-motorkettingzaag werd gebruikt om het nest los te krijgen op het moment dat bijna alle Aziatische hoornaars waren opgezogen.

Nadat het nest uit de boom was verwijderd, hebben we een wespenval opgehangen met een stuk nest boven op de val daar door gaan de overgebleven hoornaars niet nog ergens anders een red nest bouwen. De val hangt aan een touwtje zodat het na verloop van tijd vanzelf naar beneden valt. Als er een voetpad onderdoor liep, hebben we deze vallen met een stevig touwtje vastgemaakt om te voorkomen dat ze vanzelf naar beneden zouden vallen en mogelijk mensen zouden raken.

Wanneer het weghalen van een nest op deze manier onmogelijk bleek, hebben wij gekozen voor mechanische bestrijding met een lans met Diatomeeënaarde en perslucht. Deze methode kunnen wij zonder problemen tot 37 meter uitvoeren en duurt ongeveer 45 minuten met twee personen.

Nadeel van deze methode is dat een klein deel van de dieren, die op het moment van de behandeling niet in het nest verblijven, blijft leven. Dit jaar hebben we de nesten meteen uit de boom gestoten na behandeling. In de meeste gevallen werd er een red nest gebouwd.

Omdat meestal de koningin de behandeling niet overleefd werd er na een 2de behandeling niet veel meer in het nest aan getroffen. Wij kiezen ervoor toch altijd een 2^e keer terug te komen en ook het red nest weg te halen. Dit omdat er toch dieren blijven in en uit vliegen en dit onrust onder bewoners in de buurt kan veroorzaken. Doordat het nest compleet uit de boom wordt gestoten is dit pas na 5 a 6 weken noodzakelijk.

We hebben dit jaar een aantal nesten verwijderd waarbij we de hoogwerker in combinatie met de lans hebben gebruikt om toch bij de nesten te kunnen komen.

We hebben onszelf dit seizoen als doel gesteld om gevonden nesten binnen 5 werkdagen te verwijderen. Gemiddeld zijn in Zuid Holland nesten binnen 4 werkdagen na de melding verwijderd.

Tabel 4: Gemiddeld aantal werkdagen per provincie

Aziatische hoornaar nesten - gemiddeld aantal werkdagen tussen Melding en Bestrijding

Average of Doorloop Column								
Row Labels		Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Grand Total
Drenthe		11	2	2	3	4		3
Flevoland				11	3	4		4
Friesland			5	3	16			7
Gelderland		5	7	3	4	5		4
Groningen				2	-	3		2
Limburg		2	4	3	3	4	4	3
Noord-Brabant		5	5	3	3	5	9	4
Noord-Holland			7	3	2	6		3
Overijssel		3	4	4	4	4		4
Utrecht		5	1	3	5	3	4	4
Zuid-Holland				3	4	5		4
Grand Total		4	4	3	4	4	6	4

Bronnen: Michelle Smeets/Natuurlijk Rob, waarneming.nl